

Komisja
Europejska

UE &

Wersja online tej publikacji z linkami do materiałów w internecie jest dostępna w formacie PDF i HTML pod adresem:

<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/pl/>

http://europa.eu/teachers-corner/home_pl

Komisja Europejska
Serwis redakcyjny i ukierunkowane działania
informacyjne
1049 Bruksela
BELGIA

Manuskrypt ukończono w styczniu 2020 r.

Tekst broszury opiera się na niemieckiej publikacji z 2010 r. pt. *Europa – informator dla młodzieży* autorstwa Eckarta D. Stratenschultego z Akademii Europejskiej w Berlinie. Na potrzeby niniejszego wydania publikacja ta została poprawiona i zaktualizowana przez Dyрекcję Generalną ds. Komunikacji Społecznej Komisji Europejskiej.

Print	ISBN 978-92-76-00969-6	doi:10.2775/963672	NA-03-19-153-PL-C
PDF	ISBN 978-92-76-00930-6	doi:10.2775/511786	NA-03-19-153-PL-N
HTML	ISBN 978-92-76-00915-3	doi:10.2775/54135	NA-03-19-153-PL-Q

Luksemburg: Urząd Publikacji
Unii Europejskiej, 2020

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji Europejskiej reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39). Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw autorskich.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, z wyjątkiem:

Zdjęcia:

Strona tytułowa © Patrick Sheàndell O'Carroll/PhotoAlto
Zdjęcie – str. 1 © iStock.com/kentarcajuan

Ilustracje:

S. 1 © iStock.com/lushik
S. 11 © iStock.com/TCmake_photo
S. 13 © iStock.com/molotovcoketail
S. 20 © iStock.com/macrovector
S. 27 © iStock.com/macrovector
S. 28 © iStock.com/AF-studio
S. 31 © iStock.com/DenPotisev
S. 32 © iStock.com/nadia_bormotova
S. 33 © iStock.com/vladwel
S. 37 © iStock.com/Jane_Kelly
S. 45 © iStock.com/blueberry
S. 48 © iStock.com/steinar14

UE &

JJA

UE &

JA

Jeśli jesteście obywatelami jednego z krajów UE, jesteście również obywatelami UE. Ale co to oznacza w praktyce? Co takiego zrobiła dla nas Unia Europejska? Przede wszystkim zawdzięczamy jej to, że w Europie panuje pokój, co jest ogromnym osiągnięciem. Ale to nie jedyne, co dała nam Europa.

Ta broszura przeznaczona jest dla nastolatków w wieku 14–18 lat zainteresowanych tematyką europejską.

Zawiera ona informacje o tym, jak powstała Unia Europejska, na jakich wartościach się opiera, jak funkcjonują jej instytucje i jak wpływa na codzienne życie mieszkańców Europy. Dowiedzie się z niej również o licznych wyzwaniach, z którymi UE ma obecnie do czynienia, a które będą również kształtowały Waszą przyszłość.

Unię Europejską budowano stopniowo, w miarę upływu czasu. Co jakiś czas wprowadzane są nowe reformy i wkrótce to Wasze pokolenie będzie decydowało o tym, w jakim kierunku powinna zmierzać Unia. Dlatego pora, abyście wyrobili sobie własną opinię na temat UE. Ta publikacja i zawarte w niej zadania powinny zapewnić Wam nie tylko materiał do przemyśleń, lecz również materiał do dyskusji z kolegami i rodziną.

europa.eu/!tm44Kk

Broszurze towarzyszy quiz internetowy, który jest świetnym sposobem na odświeżenie sobie niektórych z omawianych tu zagadnień.

Uwagi lub sugestie dotyczące tej broszury prosimy przesyłać e-mailem na adres:
comm-publi-feedback@ec.europa.eu

UE &
JA

**CZYM
JEST UNIA
EUROPEJSKA?**

6

**JAK
FUNKCJONUJE
UE?**

14

SPIS TREŚCI

**JAK UE
WPŁYWA NA
NASZE ŻYCIE
CODZIENNE?**

26

**JAKI
PROGRAM
REALIZUJE
UE?**

38

OD CZASU UTWORZENIA W 1957 R. UNIA EUROPEJSKA
POWIĘKSZYŁA SIĘ Z 6 DO 27 PAŃSTW. KRAJE TE POŁĄCZYŁY
SIŁY, ABY WSPÓLNIE DZIAŁAĆ NA RZECZ LEPSZEJ
PRZYSZŁOŚCI. JAKIE PAŃSTWA TWORZĄ UNIĘ EUROPEJSKĄ,
I KIEDY DO NIEJ WSTĄPIŁY? W TYM ROZDZIALE OPISANO, JAK UE
STAŁA SIĘ TYM, CZYM JEST OBECNIE, A TAKŻE CO SPRAWIA, ŻE
JEST TAK WYJĄTKOWA.

CZYM JEST UNIA EUROPEJSKA?

Państwa członkowskie UE

Unia Europejska nie jest państwem, ale wyjątkowym partnerstwem między krajami europejskimi, które nazywane są państwami członkowskimi UE. Ich wspólny obszar obejmuje większość kontynentu europejskiego. W UE mieszka ponad 446 mln ludzi, co odpowiada około 6 proc. ludności świata. Obywatele państw członkowskich UE są również obywatelami Unii Europejskiej.

Obecnie UE składa się z 27 państw. W czerwcu 2016 r. jedno z nich, Wielka Brytania, zgłosiło za opuszczeniem UE i wystąpiło w 2020 r.

ZADANIE 1

KTÓRE PAŃSTWA NALEŻĄ DO UE?

Przyjrzyjcie się flagom i nazwom państw. Wszystkie te kraje leżą w Europie, ale nie wszystkie są członkami Unii Europejskiej. Powiedzcie, które z wymienionych państw należą do Unii, a następnie znajdźcie je na mapie. Jeśli potrzebujecie pomocy, możecie ją znaleźć na tej stronie internetowej: europa.eu/!pf89TW

- ALBANIA
- ANDORA
- AUSTRIA
- BELGIA
- BOŚNIA I HERCEGOWINA
- BUŁGARIA
- CHORWACJA
- CYPR
- CZECHY
- CZARNOGÓRA
- DANIA
- ESTONIA
- FINLANDIA
- FRANCJA
- GRECJA
- HISPANIA
- HOLANDIA
- IRLANDIA
- ISLANDIA
- ŁOTWA
- LIECHTENSTEIN
- LITWA
- LUKSEMBURG
- MACEDONIA PÓŁNOCNA
- MALTA
- MOŁDAWIA
- NIEMCY
- NORWEGIA
- POLSKA
- PORTUGALIA
- RUMUNIA
- SERBIA
- SŁOWACJA
- SŁOWENIA
- SZWECJA
- SZWAJCARIA
- TURCJA
- UKRAINA
- WATYKAN
- WĘGRY
- WIELKA BRYTANIA
- WŁOCHY

ZADANIE 2

CO JESZCZE WIECIE O TYCH PAŃSTWACH LUB JAKIE INFORMACJE MOŻECIE O NICH ZNALEŻĆ?

Wyobraźcie sobie, że pracujecie w biurze podróży. Wybierzcie dwa państwa UE, które znacie najlepiej, i opracujcie krótką notkę dla turystów. Na przykład: ile osób mieszka w tych państwach i jakie miasta są ich stolicami? Co te kraje mają do zaoferowania odwiedzającym (potrawy, kultura, język itp.)?

Języki urzędowe w UE

Unia Europejska ma 24 języki urzędowe.

Dlaczego aż tyle? Unia Europejska nie istniałaby bez swoich państw członkowskich i obywateli. Ponieważ Unia Europejska jest organizacją demokratyczną, musi porozumiewać się z rządami państw członkowskich, z obywatelami, przedsiębiorstwami oraz organami administracji w ich własnym języku. Obywatele mają prawo do informacji o działaniach, które są podejmowane w ich imieniu. Muszą także mieć możliwość aktywnego uczestniczenia w sprawach UE bez konieczności wcześniejszego opanowania języka obcego. Czy wiecie, że możecie napisać do instytucji UE w dowolnym z 24 języków urzędowych i otrzymać odpowiedź w tym samym języku?

Na tej stronie możecie posłuchać, jak brzmi każdy z tych

24 języków: europa.eu/!nu64gR

DOBRÓ ÚTRO / BUENOS DÍAS
DOBRÉ RÁNO / GODMORGEN
GUTEN MORGEN / TERE HOMMIKUST
KALIMERA / GOOD MORNING
BONJOUR / DIA DUIT
DOBRO JUTRO / BUONGIORNO
LABAS RYTAS / LABRĪT
JÓ NAPOT / L-GĦODWA T-TAJBA
GOEDEMORGEN / DZIEŃ DOBRY / BOM DIA
BUNĂ DIMINEAȚĂ / DOBRÉ RÁNO
DOBRO JUTRO / HYVÄÄ HUOMENTA
GOD MORGON

ZJEDNOCZENI W RÓŻNORODNOŚCI

Wartości europejskie

Czy słyszeliście kiedyś wyrażenie „Zjednoczeni w różnorodności”? To jest motto UE i odzwierciedla wartości, na których jest ona oparta. Chociaż każde państwo UE ma własną kulturę, język i tradycję, wszystkie wyznają te same wspólne wartości i muszą je szanować, jeśli chcą należeć do Unii Europejskiej.

Jedną z podstawowych wartości, która jednoczy wszystkie państwa członkowskie, jest demokracja. Oznacza to, że tylko państwa demokratyczne mogą być członkami Unii.

Inne wartości UE, które są wspólne dla wszystkich państw członkowskich, to godność ludzka, wolność, równość, rządy prawa oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

Wartości te są określone w ważnym dokumencie prawnym zwanym traktatem, pod którym podpisały się wszystkie państwa członkowskie, a zatem muszą go przestrzegać. Najnowszym traktatem jest Traktat z Lizbony. Został podpisany w stolicy Portugalii w 2007 r.

Od sześciu do 27 państw UE

UE składa się z bardzo różnych państw. Największe z nich, Niemcy, ma około 82 mln mieszkańców. Najmniejsze, Malta, ma 400 tys. Europejczycy mówią różnymi językami i posługują się trzema różnymi alfabetami (łacińskim, greckim i cyrylicą). Istnieją różne tradycje, kultury, potrawy i święta.

CZY WIECIE, ŻE...

Flaga Europy przedstawia 12 złotych gwiazd na niebieskim tle.

Została przyjęta w 1984 r. przez Unię Europejską (która wtedy nazywała się Europejską Wspólnotą Gospodarczą) i obecnie powiewa nad parlamentami, budynkami samorządowymi, parkami i pomnikami w całej Europie. Projekt tej flagi symbolizuje narody Europy, a krąg oznacza ich jedność. Liczba gwiazd nigdy się nie zmienia – zawsze wynosi 12, co reprezentuje doskonałość i całość.

ZADANIE 3

CO WARTOŚCI I ZASADY UE OZNACZAJĄ W PRAKTYCE

Część 1. Wstawcie krzyżyk w prawidłowej kolumnie dla każdego z poniższych dziewięciu pytań. W małych grupach omówcie, co Waszym zdaniem dany kraj musi robić, a czego nie wolno mu robić, jeśli chce należeć do UE.

Państwo...	A Może zostać członkiem Unii Europejskiej	B Nie może zostać członkiem Unii Europejskiej
1. ...które nie zapewnia wolności prasy	☐	☐
2. ...które stosuje karę śmierci	☐	☐
3. ...które pozwala obywatelom organizować protesty antyrządowe	☐	☐
4. ...w którym odbywają się regularnie wybory do parlamentu	☐	☐
5. ...w którym rządy dożywotnio sprawuje prezydent, a jego następcą jest jedno z jego dzieci	☐	☐
6. ...w którym wojsko kształtuje życie polityczne i w razie potrzeby wojsko ingeruje w politykę wewnętrzną	☐	☐
7. ...w którym obywatele pozostają niewinni do momentu stwierdzenia ich winy przez sąd	☐	☐
8. ...w którym istnieje tylko jedna partia polityczna, która zawsze tworzy rząd	☐	☐
9. ...które zapewnia ochronę mniejszości, nawet jeżeli większość jest przeciwko nim	☐	☐

Część 2. W małych grupach wybierzcie dwie spośród pięciu wartości UE wymienionych poniżej i omówcie z kolegami z waszej grupy, co te wartości dla Was znaczą:

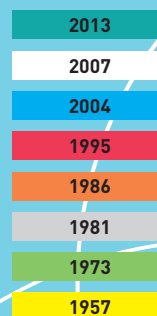
DEMOKRACJA
GODNOŚĆ CZŁOWIEKA
WOLNOŚĆ
RÓWNOŚĆ
POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA

Nowi członkowie

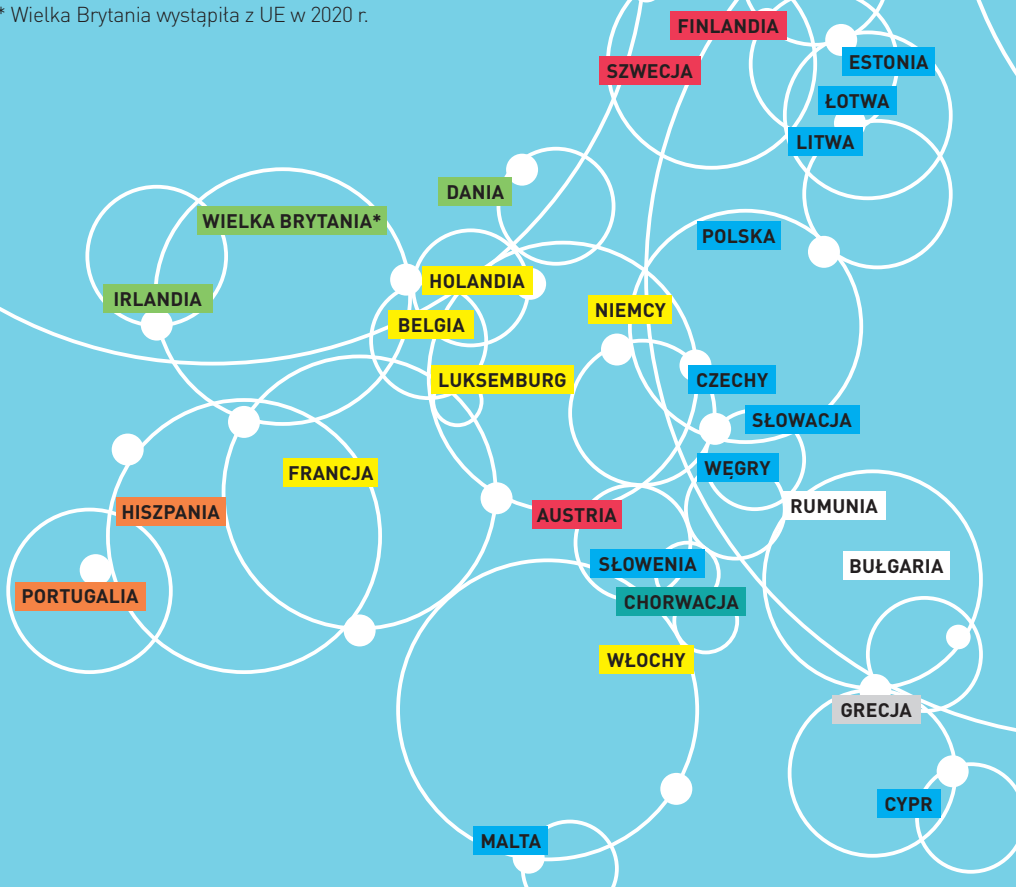
W 1973 r. do UE przystąpiły Dania, Irlandia i Wielka Brytania*. Kilka lat później trzy europejskie państwa, w których wcześniej panowała dyktatura, stały się krajami demokratycznymi i również mogły ubiegać się o członkostwo. Były to Grecja, która przystąpiła do UE w 1981 r., oraz Portugalia i Hiszpania, które przyłączyły się w 1986 r. Austria, Finlandia i Szwecja przystąpiły do Unii Europejskiej w 1995 r., zwiększając liczbę państw członkowskich do 15.

Wkrótce po drugiej wojnie światowej Europa została podzielona przez żelazną kurtynę na część wschodnią i zachodnią – rozpoczęła się trwająca 40 lat zimna wojna. Symbolem tego podziału był mur berliński. Po jego upadku w 1989 r. państwa Europy Środkowo-Wschodniej, które wcześniej kontrolował dawny Związek Radziecki, miały otwartą drogę, aby reformować swoje systemy i ubiegać się o przystąpienie do UE. W 2004 r. do UE przystąpiło osiem państw z Europy Środkowo-Wschodniej: Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry. W tym samym roku członkami UE zostały również dwie wyspy położone na Morzu Śródziemnym, czyli Cypr i Malta. W 2007 r. do UE przystąpiły Bułgaria i Rumunia, a w 2013 r. Chorwacja została 28 państwem członkowskim.

Przyjęcie do UE nowych państw członkowskich przyczyniło się do utrzymania pokoju i stabilizacji w Europie oraz do rozszerzenia obszaru demokracji i jednolitego rynku. Każde nowe państwo członkowskie musi być gotowe do podpisania traktatów i przyjęcia całego dorobku prawnego UE. Musi przestrzegać zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód oraz praworządności.

* Wielka Brytania wystąpiła z UE w 2020 r.

70 LAT POKOJOWEGO WSPÓŁISTNIENIA

1957

1500

1700

1800

1900

2017

WOJNA POKÓJ

Pokojowa Nagroda Nobla

Choć czasami dochodzi do sporów między państwami UE, to podstawowe zasady, na których opiera się UE, pozostają niezienne od 70 lat. W 2012 r. za niestrudzoną pracę na rzecz pokoju, demokracji i praw człowieka w Europie i na całym świecie Unii Europejskiej przyznano Pokojową Nagrodą Nobla. Tym samym UE jest pierwszym na świecie związkiem państw, który dostał takiego zaszczytu.

ZADANIE 4

JAKIE ZNACZENIA MA UNIA EUROPEJSKA DLA MŁODZIEŻY?

Jak już widzieliśmy, początki Unii Europejskiej sięgają wczesnych lat 50. ubiegłego wieku, gdy osoby, które doświadczyły okropności jednej lub nawet dwóch wojen światowych, ustanowiły podstawowe zasady funkcjonowania Unii. Wojny te doprowadziły do śmierci milionów ludzi na całym kontynencie. Utworzenie UE miało na celu uniknięcie przyszłych konfliktów przez nawiązanie ścisłej współpracy między państwami i zjednoczenie ich obywateli – całkiem ambitny projekt dla państw i ludzi, którzy niedawno walczyli przeciwko sobie.

Obecnie niewielu z Was ma żyjących krewnych, którzy mogliby im opowiedzieć o swoich doświadczeniach z tamtych trudnych czasów. Urodziliście się około 2004 r., kiedy to w Europie już od 50 lat panował pokój i dobrobyt. **Co myślicie o tym długotrwałym pokoju w Europie? Czy uważacie to za coś oczywistego, czy czasami obawiacie się o przyszłość?** Omówcie to z innymi uczniami.

CZĘSTO MOŻNA USŁYSZEĆ W WIADOMOŚCIACH,
ŻE „BRUKSELA” O CZYMŚ ZADECYDOWAŁA.
ALE CO TO TAK NAPRAWDĘ ZNACZY? KIM LUB CZYM DOKŁADNIE
JEST TA „BRUKSELA”? W TYM ROZDZIALE ZNAJDUJE SIĘ KRÓTKI
PRZEGLĄD STRUKTURY UE.
CZYM SĄ INSTYTUCJE UE I CO ROBIĄ?
JAKIE SĄ ICH ZADANIA?

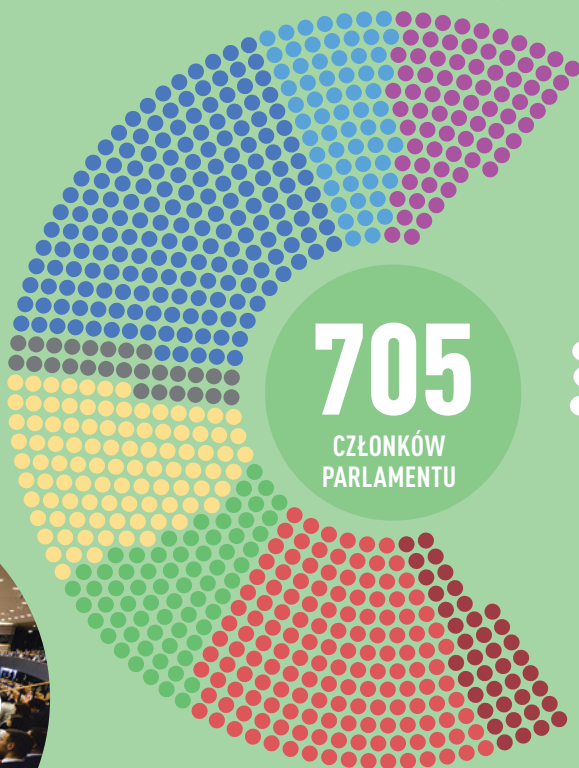
JAK FUNKCJONUJE UE?

Kto w UE podejmuje decyzje i w jakiej sprawie?

Kiedy słyszycie dyskusje o polityce, często wspominane są w nich pewne osoby, jak na przykład premier Waszego kraju lub przywódca opozycji. Dzieje się tak, ponieważ to ludzie podejmują decyzje i kształtują politykę. To samo dotyczy UE.

Instytucje europejskie to po prostu miejsca, w których politycy ze wszystkich państw członkowskich UE spotykają się, aby wspólnie pracować i działać na rzecz konkretnych rezultatów. Przyjrzyjmy się instytucjom, w których podejmowana jest większość decyzji.

- Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci)
- Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim
- Renew Europe Group
- Grupa Tożsamość i Demokracja
- Grupa Zielonych / Wolne Przymierze Europejskie
- Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
- Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej / Nordycka Zielona Lewica
- Niezrzeszeni

europarl.europa.eu

Parlament Europejski

Parlament Europejski reprezentuje obywateli UE. Posłowie do Parlamentu Europejskiego są wybierani przez tych obywateli w wyborach bezpośrednich, które odbywają się co pięć lat. Ostatnie wybory europejskie odbyły się wiosną 2019 r. Kolejne odbędą się w 2024 r. Prawo do głosowania uzyskuje się po ukończeniu 18 lat we wszystkich państwach UE z wyjątkiem Austrii i Malty, gdzie można głosować po ukończeniu 16 lat, i Grecji, gdzie można głosować po ukończeniu 17 lat.

Główne posiedzenia Parlamentu Europejskiego, nazywane też „posiedzeniami plenarnymi”, odbywają się w Strasburgu (Francja) 12 razy w roku oraz w Brukseli (Belgia) do sześciu razy w roku.

Obywatele UE wybierają posłów do PE w wyborach bezpośrednich

CO NAJMNIEJ

4

SPOTKANIA
NA SZCZYPCE
W ROKU

Rada Europejska

Rada Europejska składa się z prezydentów lub premierów państw UE. Spotykają się oni przynajmniej cztery razy do roku. Ich posiedzenia są często nazywane „szczytami europejskimi”. Rada Europejska ustala główne priorytety UE i ogólne kierunki polityki. Kieruje nią przewodniczący, który jest wybierany co 2,5 roku.

Rada Europejska nie przyjmuje unijnych aktów prawnych. Jest to zadanie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.

W obradach, którym przewodzi przewodniczący Rady, uczestniczą szefowie instytucji UE oraz państw i rządów UE

consilium.europa.eu/pl/council-eu

Rada Unii Europejskiej

Rada Unii Europejskiej reprezentuje rządy państw UE. W Radzie ministrowie ze wszystkich krajów UE spotykają się, aby omawiać sprawy UE i podejmować decyzje dotyczące polityki i prawa UE. To, którzy ministrowie uczestniczą w posiedzeniach, zależy od tematu dyskusji. Na przykład jeżeli posiedzenie dotyczy zanieczyszczenia powietrza, wówczas spotykają się ministrowie środowiska. Jeśli głównym tematem dyskusji jest bezrobocie, zbierają się ministrowie odpowiedzialni za zatrudnienie i sprawy społeczne.

CZY WIECIE, ŻE...

Posiedzenia Rady można oglądać we wszystkich językach urzędowych UE na stronie internetowej: video.consilium.europa.eu/pl/webcasts

Rada jest jednym z dwóch organów decyzyjnych UE. Bez Rady i bez ministrów z wszystkich państw UE nie można nic zrobić w Unii Europejskiej. Rada podejmuje decyzje większością głosów, a w niektórych przypadkach jednomyślnie.

Zasady głosowania w Radzie ustalają państwa UE. Państwa te postanowiły, że w niektórych delikatnych kwestiach wymagane jest głosowanie jednomyślne. Na przykład, jeżeli posiedzenie dotyczy spraw opodatkowania lub bezpieczeństwa, aby decyzja została podjęta, muszą się na nią zgodzić wszyscy ministrowie. W wielu innych dziedzinach ministrowie podejmują decyzje większością głosów. Przykładowo prawo UE dotyczące oczyszczania ścieków komunalnych Rada może przyjąć większością głosów.

Pracami Rady kieruje każde państwo członkowskie UE po kolei przez sześć miesięcy. W 2020 r. prezydencję sprawują Chorwacja i Niemcy, w 2021 r. będą ją sprawowały Portugalia i Słowenia, a w 2022 – Francja i Czechy.

ZADANIE 6

GŁOSOWANIE W RADZIE

Na posiedzeniach Rady decyzje w sprawie około 80 proc. wniosków dotyczących prawa podejmuje się większością głosów. Każdy minister oddaje jeden głos: może głosować za wnioskiem, przeciwko niemu lub wstrzymać się od głosu. Liczba reprezentowanych obywateli jest jednak różna, w zależności od wielkości danego państwa. Dlaczego też do podjęcia decyzji wymagana jest „podwójna większość” (zwana również „większością kwalifikowaną”): niezbędne jest uzyskanie 55 proc. głosów państw UE, reprezentujących co najmniej 65 proc. ogółu ludności UE.

Więcej szczegółów można znaleźć na stronie internetowej europa.eu/!MD47PP

Wyobraźcie sobie, że Wasza klasa zebrała pieniądze na wycieczkę szkolną i teraz musicie uzgodnić, dokąd pojedziecie. Czy wszyscy macie jednakowe zdanie, czy musicie głosować podobnie jak w Radzie? Załóżmy, że jesteście ministrami w Radzie Unii Europejskiej i chcecie przegłosować proponowany cel wycieczki, głosując w systemie podwójnej większości.

Wypróbujcie symulator głosowania na stronie internetowej Rady, aby zobaczyć, jak działa ten system: europa.eu/!cb97hC

Jedno z Was reprezentuje Komisję Europejską i poświęca jedną minutę na przedstawienie argumentów przemawiających za danym celem wycieczki. Jedno z Was reprezentuje Sekretariat Rady i obsługuje symulator głosowania. Role ministrów z każdego z 27 państw UE są rozdzielone między pozostałych uczniów.

Następnie każde państwo deklaruje, czy jest za proponowanym celem wycieczki czy przeciwko niemu, a głos jest odnotowywany w symulatorze głosowania Rady. Co się stało? Czy udało się Wam osiągnąć porozumienie? Omówcie swoje spostrzeżenia z pozostałymi członkami grupy.

WIĘKSZOŚĆ ZWYKŁA A PODWÓJNA WIĘKSZOŚĆ (KWALIFIKOWANA)

27 państw UE
minimum głosów „za”
potrzebnych do przyjęcia
wniosku: 55% = 15

.....

.....

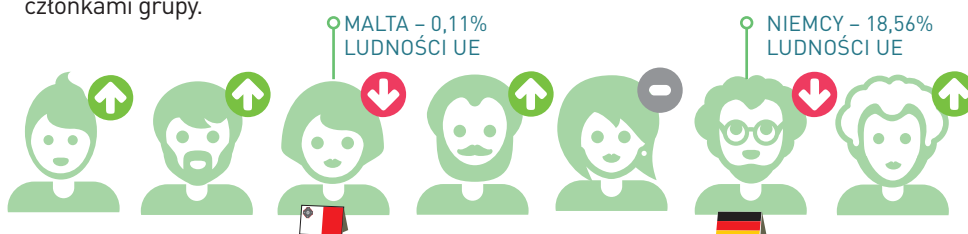
.....

ZWYKŁA WIĘKSZOŚĆ =

% ludności
minimum głosów „za”
potrzebnych do przyjęcia
wniosku: 65%

symulator
głosowania

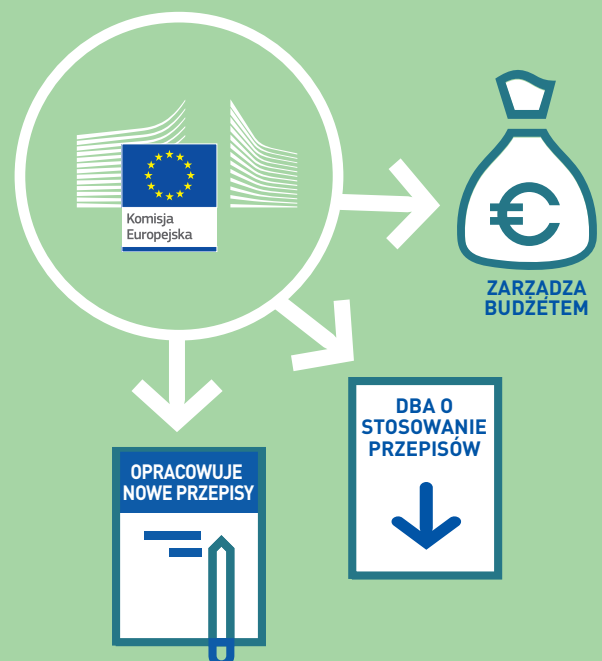
Komisja Europejska

Komisja Europejska składa się z 27 członków – 1 przewodniczącego i 26 komisarzy (w tym wiceprzewodniczących). Kandydaturę przewodniczącego Komisji wysuwa Rada Europejska, a Parlament Europejski wybiera go oficjalnie na pięcioletnią kadencję. Z każdego państwa członkowskiego UE pochodzi jeden komisarz. Oni również są mianowani na pięć lat po wysunięciu kandydatury przez ich rząd i zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Komisarze nie reprezentują punktu widzenia swojego kraju, ale wspólny interes UE. Każdy członek Komisji jest odpowiedzialny za określoną dziedzinę, taką jak na przykład: energetyka, gospodarka lub handel.

Komisja Europejska **proponuje nowe akty prawne i programy** w interesie ogólnym UE. Przed przedłożeniem wniosku Komisja prosi o wyrażenie opinii na jego temat parlamenty krajowe, rządy, grupy interesów i ekspertów, jak również społeczeństwo – obywatele, firmy i organizacje mogą wziąć udział w konsultacjach publicznych przez internet.

Wnioski Komisji są szczegółowo analizowane przez Parlament Europejski i Radę. Te dwie instytucje podejmują ostateczną decyzję w sprawie wszystkich aktów prawnych UE. Mogą oczywiście zmieniać wnioski lub w całości je odrzucać. Komisja Europejska jest „organem wykonawczym” UE. Zarządza polityką i budżetem UE oraz zapewnia, aby państwa członkowskie prawidłowo stosowały prawo UE.

Komisja Europejska to organ wykonawczy UE

INSTYTUCJE UNIJE SĄ OTWARTE DLA ODWIEDZAJĄCYCH

www.europarl.europa.eu/visiting/pl

Możecie odwiedzić instytucje UE, w tym

- Radę Unii Europejskiej,
- i Radę Europejską, oraz Komisję Europejską.

consilium.europa.eu/pl/contact/visits

europa.eu/!Dq46pQ

CZY WIECIE, ŻE...

Codzienną pracę Komisji wykonuje jej personel administracyjny, eksperci, tłumacze pisemni i ustni oraz asystenci. Rekrutacją urzędników Komisji – tak jak i pracowników innych instytucji UE – zajmuje się Europejski Urząd Doboru Kadr: epso.europa.eu

Urzędnicy ci są obywatelami krajów UE, wybranymi w trybie otwartych konkursów. W Komisji pracuje około 33 tys. osób. Liczba ta może wydawać się duża, ale w rzeczywistości jest mniejsza niż liczba pracowników administracji większości dużych miast w Europie. Jeśli wydaje się Wam, że jest to praca, która mogłaby Was interesować, możecie zacząć od stażu. Po ukończeniu studiów możecie ubiegać się o staż w instytucjach UE. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: europa.eu/!yx47kM

W KOMISJI
EUROPEJSKIEJ
PRACUJE

33 000
OSÓB

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

W ciągu ostatnich 60 lat państwa Unii opracowały razem wiele aktów prawnych UE. To zrozumiałe, że przy stosowaniu tych aktów prawnych w praktyce w każdym państwie członkowskim UE może dochodzić do sporów o wykładnię tych przepisów. Jeśli sąd krajowy ma wątpliwości związane z wykładnią aktu prawnego UE, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie. Również poszczególne kraje UE nie zawsze prawidłowo stosują unijne akty prawne. W takim przypadku Komisja lub inne państwo członkowskie UE może wnieść sprawę do Trybunału. Trybunał ma siedzibę w Luksemburgu, a w jego skład wchodzi po jednym sędzi z każdego kraju UE. Trybunał zapewnia, aby prawodawstwo UE było interpretowane i stosowane w każdym państwie UE w taki sam sposób. Więcej informacji: curia.europa.eu

ZADANIE 7

JAKIE SĄ KOMPETENCJE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW UE?

Trudno to wszystko zapamiętać! Ważne jest jednak, aby rozumieć, czym faktycznie jest tak zwana Bruksela oraz kto za co odpowiada. Rozwiążcie test, aby sprawdzić, jak dużo udało się Wam zapamiętać. Wstawcie krzyżyk w polu obok jednej lub większej liczby instytucji, które pasują do danego opisu.

Kto	Parlament Europejski	Rada Europejska	Rada Unii Europejskiej	Komisja Europejska	Trybunał Sprawiedliwości
1. Przedstawia wnioski dotyczące aktów prawnych UE	☐	☐	☐	☐	☐
2. Zatwierdza akty prawne UE	☐	☐	☐	☐	☐
3. Składa się z (tylko) jednego przedstawiciela/członka z każdego państwa UE	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jest wybierany przez obywateli UE	☐	☐	☐	☐	☐
5. Wykonuje budżet	☐	☐	☐	☐	☐
6. Reprezentuje interesy obywateli	☐	☐	☐	☐	☐
7. Reprezentuje interesy państw UE / ich rządów	☐	☐	☐	☐	☐
8. Decyduje o wykładni aktów prawnych UE	☐	☐	☐	☐	☐
9. Określa ogólny kierunek polityki UE	☐	☐	☐	☐	☐

Poza omówionymi tu instytucjami możecie znać ze słyszenia inne instytucje i organy UE. Są to:

- Europejski Bank Centralny: www.ecb.europa.eu
- Europejski Trybunał Obrachunkowy: eca.europa.eu
- Europejska Służba Działań Zewnętrznych: eeas.europa.eu
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny: ecesc.europa.eu
- Europejski Komitet Regionów: cor.europa.eu
- Europejski Bank Inwestycyjny: eib.europa.eu
- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: ombudsman.europa.eu
- Europejski Inspektor Ochrony Danych: edps.europa.eu

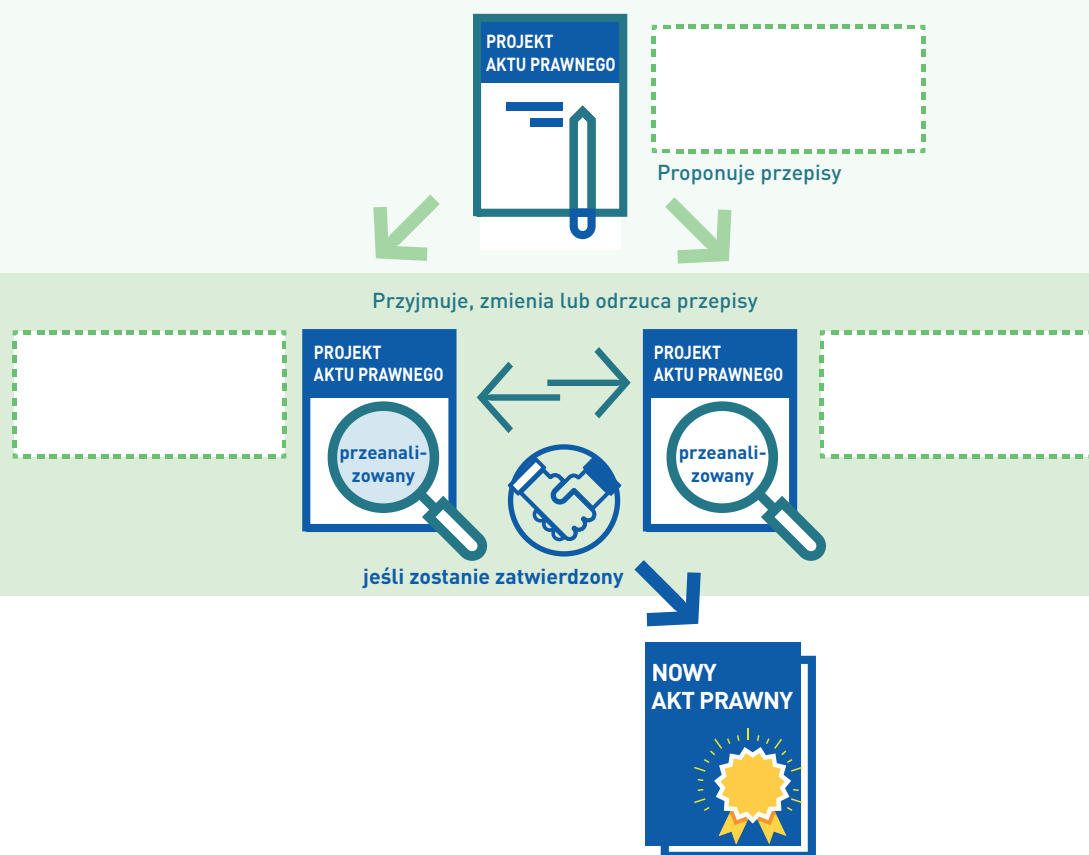
Więcej informacji:
europa.eu/!Wu86gQ

ZADANIE 8

STANOWIENIE PRAWA W UE

Najpowszechniejszą procedurą stanowienia prawa w UE jest „zwykła procedura ustawodawcza”. W ramach tej procedury wnioski dotyczące nowego aktu prawnego są przedkładane, a następnie analizowane i badane nie więcej niż trzy razy (tak zwane czytania). Jeśli nie uda się osiągnąć porozumienia, wniosek zostaje wycofany.

W tych trzech czytaniach uczestniczą przede wszystkim trzy instytucje: Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska. Wpisz każdą instytucję w prawidłowym polu poniżej.

ZADANIE 9

KTO JEST KIM?

Wiecie już dużo o instytucjach europejskich, ale czy znacie imiona i nazwiska oraz twarze ludzi, którzy nimi kierują? Czy wiecie, kto jest obecnym przewodniczącym Komisji Europejskiej? A kim są pozostałe osoby widoczne na zdjęciach? Sprawdźcie swoją wiedzę poniżej.

Wpiszcie prawidłowy numer w polu obok nazwiska:

Charles Michel

Ursula von der Leyen

David Maria
Sassoli

Josep Borrell

A teraz sprawdźcie, czy potraficie dopasować te osoby do zajmowanych przez nie stanowisk przez wpisanie prawidłowej liczby w każdym polu poniżej:

Przewodniczący
Parlamentu
Europejskiego

Wysoki Przedstawiciel
Unii ds. Zagranicznych
i Polityki
Bezpieczeństwa oraz
Wiceprzewodniczący
Komisji

Przewodniczący
Rady
Europejskiej
od 1 grudnia
2019 r. do
31 maja 2022 r.

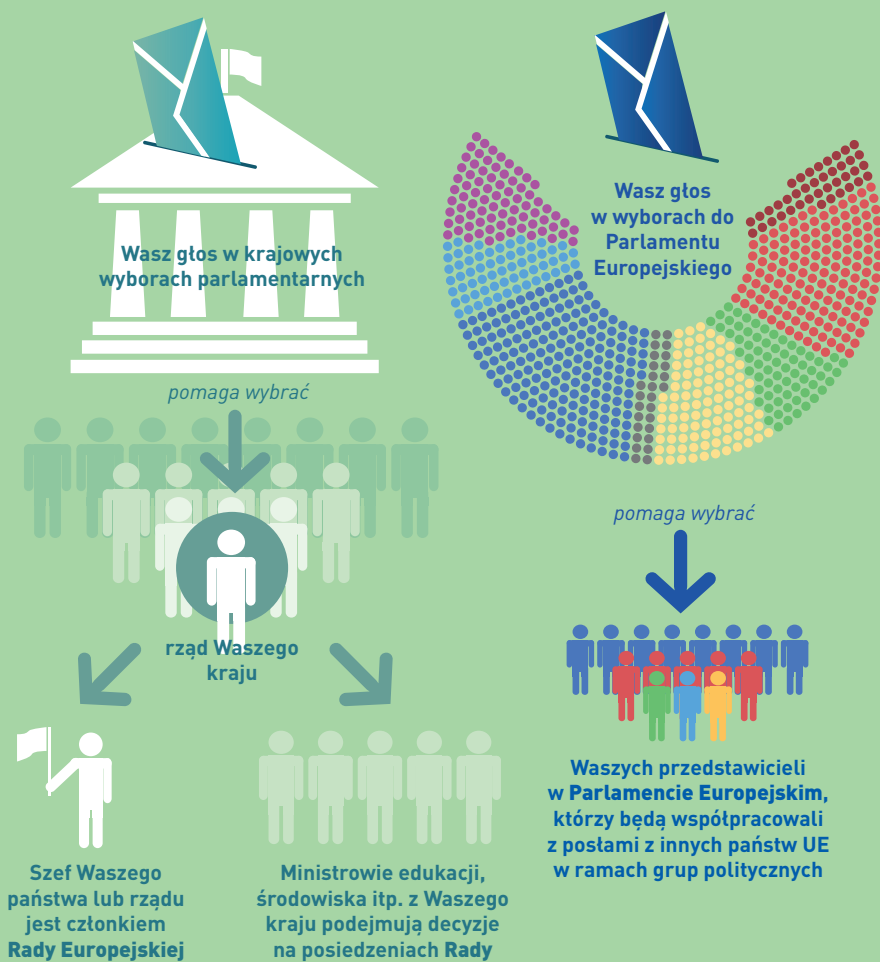

Przewodniczący
Komisji Europejskiej

Wasz wpływ jako obywateli na politykę unijną

Jako obywatele Unii Europejskiej możecie wpływać na politykę UE na kilka sposobów. Po pierwsze, **możecie głosować w krajowych wyborach parlamentarnych w swoim kraju**: z reguły zwycięska partia tworzy następnie rząd. Ministrowie tego rządu reprezentują Wasz kraj w Radzie Unii Europejskiej, która odgrywa ważną rolę w stanowieniu prawa w UE.

Po drugie, **możecie głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego**: Parlament Europejski odgrywa równie ważną rolę w stanowieniu prawa w UE. Wasz głos pomoże określić stanowisko Parlamentu Europejskiego wobec proponowanych aktów prawnych. Zazwyczaj to największa grupa polityczna w Parlamencie Europejskim wybiera przewodniczącego Komisji Europejskiej, a zatem Wasz głos przyczyni się również do wyłonienia tej osoby.

Więcej informacji o sposobach wpływania na politykę UE można znaleźć na stronie internetowej: europa.eu/!NP66nj

Po trzecie, jako obywatele Unii Europejskiej możecie **wyrażać własną opinię, biorąc udział w internetowych konsultacjach społecznych**. Przed złożeniem wniosków dotyczących nowych aktów prawnych UE i podczas całego procesu decyzyjnego Komisja Europejska zbiera opinie obywateli i zainteresowanych stron.

Po czwarte, na temat Unii Europejskiej możecie wypowiedzieć się podczas wielu **dialogów z obywatelami**, które toczą się w całej UE. Stanowią one okazję do omówienia kwestii europejskich z komisarzami i innymi wyższymi rangą przedstawicielami instytucji UE. Sprawdźcie, czy taki dialog miał miejsce w Waszej okolicy lub czy odbędzie się w najbliższym czasie:

europa.eu/!Rt66pk

Ponadto obywatele UE mogą zgłosić lub poprzeć **europejską inicjatywę obywatelską** europa.eu/!Np67XF. W praktyce oznacza to, że członkowie społeczeństwa mogą wezwać Komisję Europejską, aby przedstawiła wniosek dotyczący przepisów w konkretnej dziedzinie, za którą odpowiada UE, takiej jak: środowisko, rolnictwo czy transport. Do zgłoszenia europejskiej inicjatywy obywatelskiej potrzeba podpisów 1 mln osób, czyli zaledwie 0,2 proc. ludności UE, z co najmniej siedmiu państw UE.

Logo europejskiej
inicjatywy obywatelskiej

CZY WIECIE, ŻE...

Możecie porozmawiać z przedstawicielami Komisji Europejskiej podczas spotkań organizowanych w Polsce. W **przedstawicielstwie Komisji Europejskiej** lub w **punktach informacji Europe Direct** w Polsce możecie wyrazić swoją opinię lub uzyskać informacje na temat UE w języku polskim. Dane kontaktowe znajdują się na końcu tej broszury.

ZADANIE 10

PRIORYTETY WASZEGO PRZEDSTAWICIELA W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

W małych grupach sporządźcie listę pięciu najważniejszych zagadnień, którymi według Was ta osoba powinna zajmować się w Parlamencie Europejskim. Do przykładowych tematów należy choćby rezolucja Parlamentu w sprawie ograniczenia użytkowania plastikowych toreb w Europie, o której możecie poczytać na stronie: europa.eu/!wB63gj

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

JAKO OBYWATELE UNII KORZYSTAMY Z PODSTAWOWYCH RZECZY, KTÓRE UWAŻAMY ZA OCZYWISTE. KORZYSTAMY Z POKOJU NA NASZYM KONTYNENCIE, Z BYCIA CZĘŚCIĄ JEDNEJ Z NAJWIĘKSZYCH GOSPODAREK ŚWIATA ORAZ ZE SWOBODY ŻYCIA W INNYCH PAŃSTWACH UE I PODRÓŻOWANIA DO NICH. ALE KORZYSTAMY RÓWNIEŻ Z MNIEJ OCZYWISTYCH, CODZIENNYCH RZECZY, KTÓRE RZECZYWIŚCIE ZMIENIAJĄ NASZE ŻYCIE NA LEPSZE. W TYM ROZDZIALE ZWRÓCONO UWAGĘ NA KILKA PRZYKŁADÓW, KTÓRE POKAZUJĄ, JAK ISTOTNA JEST UNIA DLA JEJ OBYWATELI.

JAK UE WPŁYWA NA NASZE ŻYCIE CODZIENNE?

Unia nie może zajmować się wszystkim i nigdy nie było to jej celem. Uprawnienia Unii do działania są jasno zdefiniowane i ograniczone przez traktaty UE. Ogólną zasadą jest to, że Unia powinna działać tylko wtedy, gdy dany cel można skuteczniej osiągnąć na szczeblu unijnym niż na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym. Jeśli kiedykolwiek zastanawialiście się, co dokładnie Unia Europejska robi z myślą o Was, oto tylko niektóre z dotychczasowych osiągnięć.

Bezpieczne i łatwe podróże po UE

Obecnie podróżowanie po Europie jest znacznie łatwiejsze niż kiedyś. Większość państw UE i niektóre kraje niebędące członkami UE zniosły kontrole na swoich granicach. Podpisały one układ z Schengen, nazwany tak od luksemburskiej miejscowości, w której w 1985 r. osiągnięto pierwsze porozumienie w sprawie zniesienia kontroli granicznych.

Obywatele Unii mogą podróżować na obszarze 26 „krajów strefy Schengen”: 22 państw UE (Austrii, Belgii, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Niemiec, Polski, Portugalii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier i Włoch) oraz Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii. Irlandia postanowiła nie należeć do strefy Schengen, podczas gdy Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia nie mogą jeszcze przystąpić do tej strefy. Podczas podróży do krajów nienależących do strefy Schengen należy okazać ważny paszport lub dowód tożsamości.

ZADANIE 11

STREFA SCHENGEN

Czy Polska należy do strefy Schengen? Czy byliście już w innym kraju UE? Czy musieliście przejść przez kontrolę graniczną? W 2018 r. 1,7 mln Europejczyków dojeżdżało codziennie do pracy w innym kraju UE. Jak myślicie, co strefa Schengen oznacza dla tych osób i dla gospodarki na tych obszarach? Podzielcie się na małe grupy i omówcie to ze swoimi kolegami.

Podczas podróżowania po Europie wszystkim obywatelom UE we wszystkich państwach UE:

- przysługuje pełna ochrona praw pasażera podczas podróży samolotem, koleją, statkiem, autobusem lub autokarem. W pewnych okolicznościach można na przykład uzyskać rekompensatę w przypadku odwołania lotu;
- przysługuje ochrona przy zakupie wycieczek zorganizowanych, co oznacza, że biuro podróży, które sprzedało taką wycieczkę, musi rozpatrzyć reklamację klienta (na przykład jeśli trafił do hotelu o standardzie niższym niż obiecowany);
- przysługuje ochrona w przypadku upadłości biura turystycznego lub linii lotniczej;
- przysługuje prawo do zwrócenia się o pomoc w konsulacie lub ambasadzie dowolnego innego państwa Unii podczas podróży do państwa nienależącego do UE, jeśli własny kraj nie ma tam przedstawicielstwa. Można na przykład poprosić o pomoc, jeśli zgubi się dokumenty lub ulegnie poważnemu wypadkowi.

Pociąg opóźniony?

Prawa pasażerów w zasięgu ręki!

Pociąg opóźniony lub odwołany? Trudności przy zakupie biletów? Brak informacji?

Przewoźnicy kolejowi i zarządcy stacji mają prawny obowiązek udzielenia informacji o Twoich prawach oraz sposobach składania skarg.

Czy doświadczyłeś któregoś z tych problemów? Ustawodawstwo UE chroni Twoje prawa podczas podróży po Europie.

Dowiedz się więcej
Dowiedz się więcej
Europejska Komisja ds. Transportu i Turystyki, pobierz aplikację „Twoje prawa pasażera” lub zaloguj się do Europe Direct pod numerem 00 800 6 7 8 9 10 11

Wszystkie operacje
realizowane przez
Europejską Komisję ds. Transportu i Turystyki

CZY WIECIE, ŻE...

Z prawami pasażerów UE można zapoznać się zawsze i wszędzie. Wystarczy pobrać aplikację mobilną dotyczącą praw pasażerów: europa.eu/!ut43Nk

Studia, szkolenie i praca w dowolnym kraju UE

Dzięki Unii wiele młodych osób korzysta z prawa do pełnej swobody przemieszczania się po terytorium UE.

Obywatele UE mają prawo do:

- odbywania szkoleń i studiów w dowolnym państwie UE na takich samych warunkach co obywatele danego państwa;
- podjęcia pracy w dowolnym państwie UE i korzystania z możliwości, jakie oferuje unijny rynek pracy.

CZY WIECIE, ŻE...

Aby wspierać młodych obywateli UE wchodzących na rynek pracy, Komisja stworzyła stronę internetową „**Tvoja pierwsza praca z EURES-em**” www.yourfirsteuresjob.eu, która ma pomagać osobom w wieku 18–35 lat z UE, Islandii i Norwegii w poszukiwaniu pracy, praktyki lub stażu zawodowego w innym kraju. Pomaga ona również pracodawcom w znalezieniu kandydatów z innych krajów UE na nieobsadzone stanowiska.

Program Erasmus+

Pewnie już słyszeliście lub wkrótce usłyszycie o programie Erasmus+ ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus. Jest to program unijny, który umożliwia młodzieży wyjazd za granicę na studia, staż lub do pracy. W jego ramach studenci mogą uzyskać pomoc finansową i organizacyjną w trakcie studiów na zagranicznej uczelni partnerskiej. Dzięki europejskiemu systemowi transferu punktów zajęcia na zagranicznym uniwersytecie są zaliczane także na macierzystej uczelni.

Uczelnie mogą współpracować z innymi szkołami lub organizacjami z innych państw UE. Większość tych partnerstw wymaga udziału co najmniej trzech organizacji z trzech krajów. Możecie poprosić swojego nauczyciela lub dyrektora szkoły o sprawdzenie, jakie możliwości Erasmus+ oferuje „partnerstwom strategicznym”.

Możecie również zdecydować się na zdobywanie kwalifikacji w trakcie pracy za granicą. Co roku wielu młodych obywateli UE odbywa część przygotowania zawodowego w innym państwie UE. Program Erasmus+ współpracuje z różnego rodzaju przedsiębiorstwami i instytucjami realizującymi projekty, o udział w których może ubiegać się młodzież.

Opowiedz nam o zaletach programu Erasmus+

Roberto Breeveld – 30
Holandia
eTwinning
w 5 krajach, 2012

Roberto jest nauczycielem geografii, który prowadził dwa eTwinningowe projekty wirtualnej wymiany studentów z pięciu krajów. Poznając ludzi z innych kultur i kontaktując się z nimi, jego podopieczni mogli spojrzeć na świat z innej perspektywy i poprawili znajomość języka angielskiego.

Teraz Roberto jest entuzjastą i ambasadorem eTwinningu.

Poznaj ciekawe historie uczestników programu Erasmus+ lub opowiedz własną w witrynie ec.europa.eu/erasmus30

#ERASMUSPLUS

SPRAMIAMY, ŻE ŻYCIE JEST CIEKAWSZE,
I OTWIERAMY UMYSŁY JUŻ OD 30 LAT

CZY WIECIE, ŻE...

Od czasu rozpoczęcia realizacji pierwszego programu Erasmus w 1987 r. na wymianę zagraniczną wyjechało już ponad 5 mln osób. Więcej informacji na temat programu Erasmus+ można znaleźć na stronie internetowej: ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus

Gwarancja dla młodzieży

Wiele młodych osób nie ma umiejętności i kwalifikacji, jakich poszukują pracodawcy. Dzięki gwarancji dla młodzieży (europa.eu/!Fq97GF) UE pomaga młodym ludziom odbyć szkolenie w zakresie umiejętności potrzebnych na rynku pracy. Ta pomoc może mieć formę szkoleń w miejscu pracy lub indywidualnego poradnictwa zawodowego.

Europejski Korpus Solidarności

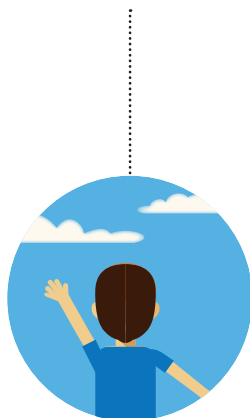
Unia rozpoczęła nową inicjatywę dla młodych osób, które chcą zaangażować się w działalność społeczną i okazać solidarność ze swoją społecznością. Europejski Korpus Solidarności umożliwia Europejczykom w wieku 18–30 lat udział w wielu różnych działaniach solidarnościowych w ramach wolontariatu albo stażu. Dla wielu młodych ludzi może to być doskonała okazja do zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych.

Interesuje Was udział w programie? Na tej stronie znajdziecie więcej informacji o tej inicjatywie i oferowanym wsparciu szkoleniowym, językowym i finansowym oraz formularz rejestracyjny: europa.eu/youth/solidarity_pl

ZADANIE 12

WOLONTARIAT LUB STUDIA ZA GRANICĄ

Czy chcielibyście podjąć pracę jako wolontariusz za granicą albo studiować przez semestr lub dwa na uniwersytecie w innym kraju UE? W parach sporządźcie listę argumentów za i przeciw. Których jest więcej? Porównajcie swoje argumenty z argumentami kolegów.

Swobodny przepływ towarów, usług i kapitału w UE

Dzięki jednolitemu rynkowi UE nie tylko ludzie mogą się swobodnie przemieszczać w obrębie UE. Na tym rynku odbywa się także swobodny przepływ towarów, usług i kapitału. „Kapitał” oznacza nie tylko pieniądze. Obejmuje on również inwestycje, pożyczki i kredyty, a także inne operacje przeprowadzane z udziałem instytucji finansowych, takie jak postępowania dotyczące spadków i darowizn. Ułatwia to unijnym przedsiębiorstwom prowadzenie działalności w więcej niż jednym kraju i konkurowanie na rynku światowym. Niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa mają dostęp do rynków krajowych wszystkich państw UE i mogą kierować swoją ofertę do 446 mln potencjalnych klientów. Dlaczego jest to korzystne również dla Was? Ponieważ większa konkurencja prowadzi do niższych cen, a także do poszerzenia oferty produktów i usług.

ZADANIE 13

CO „SWOBODNY PRZEPŁYW” OZNACZA W PRAKTYCE?

Dopasujcie przykłady do czterech aspektów rynku wewnętrznego (swobodny przepływ osób, towarów, usługi i kapitału) i zaznaczcie odpowiednie pola.

	Swobodny przepływ osób	Swobodny przepływ towarów	Swobodny przepływ usług	Swobodny przepływ kapitału
1. Mogę kupić używany samochód za granicą i zabrać go do kraju bez konieczności płacenia cła.	☐	☐	☐	☐
2. Na obszarze UE mogę pojechać, dokąd chcę.	☐	☐	☐	☐
3. Mogę studiować w innym kraju UE.	☐	☐	☐	☐
4. Moi rodzice mogą zatrudnić glazurnika z innego państwa UE do remontu łazienki.	☐	☐	☐	☐
5. Moi rodzice mogą przestać mi pieniądze do kraju, w którym studiuje.	☐	☐	☐	☐
6. Mogę pracować w innym kraju UE.	☐	☐	☐	☐
7. Mogę kupić przez internet towary z innego kraju UE bez konieczności płacenia cła.	☐	☐	☐	☐

Opieka zdrowotna i bezpieczeństwo w całej UE

Jeśli zachorujecie lub ulegniecie wypadkowi w trakcie wizyty w innym kraju UE, jako obywatele Unii macie prawo otrzymać niezbędną państwową opiekę zdrowotną w dowolnym kraju UE na takich samych warunkach co obywatele tego kraju. Przed wyjazdem za granicę należy zwrócić się do swojego ubezpieczyciela o wydanie europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (europa.eu/!RC68Yb).

Obywatele Unii mają również dostęp do odpowiednio oznakowanej i bezpiecznej żywności charakteryzującej się wysoką jakością. W UE obowiązują jedne z najsurowszych na świecie norm bezpieczeństwa żywności. W całym łańcuchu rolno-spożywczym wprowadzono obowiązkowe kontrole mające na celu zapewnienie, aby rośliny i zwierzęta były zdrowe, aby żywność i pasza były bezpieczne oraz aby produkty były prawidłowo oznakowane.

CZY WIECIE, ŻE...

Wspólnotowy system szybkiej informacji RAPEX ułatwia szybką wymianę informacji między organami krajowymi 30 państw i Komisją Europejską na temat niebezpiecznych produktów niezwywnościowych wykrytych na rynku. Jeśli producent lub dystrybutor stwierdzi, że jeden z jego produktów wprowadzonych na rynek jest niebezpieczny, musi powiadomić o tym właściwy organ krajowy. Więcej informacji: europa.eu/!Ku94nH

ZADANIE 14

EUROPEJSKIE ZNAKI JAKOŚCI

W aktach prawnych UE wprowadzono surowe przepisy dotyczące oznakowania niektórych produktów, takich jak żywność, napoje i produkty kosmetyczne, aby chronić zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów oraz pomagać im w dokonywaniu świadomych wyborów. Bez odpowiedniego oznakowania produkt nie zostanie dopuszczony do obrotu.

Czy rozpoznajecie poniższe etykiety? Gdzie można je znaleźć? Co one oznaczają?

1

2

3

4

5

Prawa konsumentów w UE

Kiedy robicie zakupy w Unii, chronią Was różnego rodzaju przepisy.

Konsumentowi w UE przysługuje na przykład co najmniej dwuletnia gwarancja na zakupione w UE produkty, takie jak urządzenia elektroniczne. Jeżeli na przykład telefon komórkowy zepsuje się po roku używania, zostanie bezpłatnie naprawiony lub wymieniony na nowy, bez względu na to, w którym kraju UE został zakupiony.

Ponadto od 2015 r. unijne przepisy skuteczniej chronią prawa konsumentów robiących zakupy przez internet. Obecnie obowiązują przepisy unijne, które:

- pozwalają na zwrot towarów zakupionych na odległość – przez internet bądź telefonicznie – w ciągu 14 dni od zakupu;
- zakazują stosowania ukrytych opłat i kosztów w przypadku zakupów przez internet;
- zakazują umieszczania na stronach internetowych z góry zaznaczonych pól wyboru, za pomocą których sprzedawcy wliczali do ceny produktu ceny dodatkowych opcji – na przykład ubezpieczenia podróznego lub wypożyczenia samochodu.

CZY WIECIE, ŻE...

Co byście zrobili, gdybyście kupili nowy telewizor z płaskim ekranem, ale nigdy go nie otrzymali, lub gdybyście kupili wadliwy produkt w innym kraju UE? Obecnie w takiej sytuacji można odzyskać pieniądze. Od lipca 2017 r. konsumenci indywidualni i małe przedsiębiorstwa mogą szybciej i prościej rozstrzygać sprawy dotyczące roszczeń, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 5 tys. euro. Mogą to zrobić dzięki nowemu europejskiemu postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń. Więcej informacji: europa.eu/!pq73rG

Wysokiej jakości usługi telekomunikacyjne w UE

Obecnie wielu z nas korzysta ze smartfonów i tabletów. Obywatele UE mają prawo do:

- dostępu do usług telekomunikacji stacjonarnej o gwarantowanej, dobrej jakości i po przystępnych cenach, niezależnie od miejsca zamieszkania w UE;
- swobodnego wyboru usług i łatwego porównywania cen, ponieważ operatorzy mają obowiązek podawania przejrzystych i aktualnych informacji o cenach usług telekomunikacyjnych;
- zmiany operatora telekomunikacyjnego bez zmiany numeru telefonu w ciągu jednego dnia;
- korzystania z telefonu gdziekolwiek w UE w taki sam sposób jak we własnym kraju.

CZY WIECIE, ŻE...

Od 2007 r. opłaty roamingowe spadły o ponad 90 proc. System „Roam like at home” polega na tym, że klienci płacą za usługi roamingowe ceny krajowe, bez względu na to, w którym kraju UE się znajdują. System ten wszedł w życie w czerwcu 2017 r.

Wspólna waluta w 19 państwach UE: euro

Banknoty i monety euro wprowadzono w 12 państwach UE w 2002 r., a obecnie 19 państw zastąpiło walutą euro swoje waluty krajowe. Ponad 340 mln obywateli UE, tj. 75% wszystkich obywateli UE, codziennie posługuje się euro.

Istnieje wiele korzyści płynących z korzystania ze wspólnej waluty na jednolitym rynku, na którym handlują ze sobą ludzie z różnych krajów. Konsumenty mogą łatwiej porównywać ceny w kraju, za granicą i w internecie. Przedsiębiorstwa mogą obliczać i pobierać opłaty od klientów w jednej walucie i nie są narażone na ryzyko wahań kursu walutowego, a wyeliminowanie kosztów transakcji utrzymuje ceny na stabilnym poziomie.

CZY WIECIE, ŻE...

Monety euro mają stronę wspólną, na której przedstawiona jest mapa Europy, oraz stronę narodową, na której każde państwo umieszcza własny motyw. Czy rozpoznajecie symbol na tej monecie o nominale dwóch euro? Czy wiecie, skąd pochodzi?

ZADANIE 15

KTÓRE KRAJE NALEŻĄ DO STREFY EURO?

W tabeli poniżej wymieniono wszystkie 27 państw UE. Zaznaczcie 19 państw, które znajdują się w strefie euro i używają euro jako swojej waluty.

☐ Austria	☐ Dania	☐ Holandia	☐ Niemcy	☐ Szwecja
☐ Belgia	☐ Estonia	☐ Irlandia	☐ Polska	☐ Węgry
☐ Bułgaria	☐ Finlandia	☐ Litwa	☐ Portugalia	☐ Włochy
☐ Chorwacja	☐ Francja	☐ Luksemburg	☐ Rumunia	
☐ Cypr	☐ Grecja	☐ Łotwa	☐ Słowacja	
☐ Czechy	☐ Hiszpania	☐ Malta	☐ Słowenia	

CZY WIECIE, ŻE...

Budżet UE na 2020 r. wynosi 169 mld euro. Odpowiada to około 1 proc. całkowitej wartości wszystkich towarów produkowanych i usług świadczonych w UE.

Większość pieniędzy (około 94 proc.) z budżetu UE przeznaczana jest na projekty i programy, które przynoszą korzyści uczniom i studentom, naukowcom, rolnikom, przedsiębiorstwom, organizacjom oraz miastom i regionom w całej UE. Środki finansowe przekazywane są również na pomoc rozwojową dla państw nienależących do UE. Około 6 proc. wydaje się na administrację.

Inwestycje z funduszy unijnych realizowane w Waszym regionie

Państwa i regiony UE różnią się nie tylko wielkością, ale i poziomem dobrobytu. UE od lat dofinansowuje tysiące projektów przynoszących korzyści poszczególnym krajom UE, jak również Unii jako całości. Są to inwestycje podnoszące jakość życia obywateli, pobudzające wzrost gospodarczy i umożliwiające tworzenie nowych miejsc pracy.

Nie zawsze mamy świadomość, że w naszej okolicy realizowane są projekty finansowane z funduszy unijnych. A tymczasem dzięki projektom wspieranym ze środków finansowych UE utworzono miliony nowych miejsc pracy, zbudowano tysiące kilometrów strategicznych sieci transportowych, założono sieci energetyczne i łącza szerokopasmowe. Zainwestowano również między innymi w badania naukowe i innowacje oraz w ochronę dziedzictwa kultury i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych.

Na tych stronach internetowych można znaleźć przykłady projektów z Waszego kraju, które otrzymały dofinansowanie z UE.

Unijne inwestycje są bliżej niż mogłoby się wydawać:

europa.eu/!Kx43qx oraz
europa.eu/!wC93kF.

ZADANIE 16

UE W NASZYM ŻYCIU CODZIENNYM

Poniżej przedstawiono 10 przykładów obecności Unii w życiu codziennym jej obywateli. Wybierzcie trzy, które są dla Was najistotniejsze, porównajcie swoje odpowiedzi z odpowiedziami kolegów i uzasadnijcie swój wybór.

Każdy może podróżować, studiować, pracować i mieszkać w dowolnym kraju UE, a także sam zdecydować o tym, gdzie chce mieszkać lub szukać pracy. **Swobodny przepływ osób** jest możliwy dzięki jednolitemu rynkowi UE.

UE zlikwidowała bariery w **wolnym handlu** między swoimi członkami. Oznacza to, że można produkować, sprzedawać i kupować towary w dowolnym miejscu w Europie. Z punktu widzenia konsumenta oznacza to **większy wybór** produktów po niższych cenach.

Podróżowanie po Europie jest dzisiaj bardzo proste. Na mocy układu z Schengen **zniesiono kontrole na granicach** między większością państw europejskich. Obecnie większość granic w obrębie UE można przekraczać bez okazywania paszportu.

Podczas pobytu w innym kraju UE można zachorować lub ulec wypadkowi. Obywatel UE ma prawo do wszelkiego rodzaju leczenia, którego nie można odłożyć do czasu powrotu do kraju. Z europejską kartą ubezpieczenia zdrowotnego można korzystać z państwowej **opieki zdrowotnej za granicą** i płacić za nią tyle samo co obywatele danego państwa.

Podróże samolotem stały się znacznie tańsze. UE rozbiła krajowe monopole oraz umożliwiła konkurencję w sektorze lotniczym. Obecnie coraz więcej miast ma własne lotniska, między którymi realizowanych jest więcej bezpośrednich lotów. Wprowadzono również surowe przepisy dotyczące **praw pasażerów**, co gwarantuje im wyższy poziom ochrony.

W ostatnich latach korzystanie z telefonów komórkowych i smartfonów za granicą stało się znacznie tańsze. Przepisy UE przyczyniły się do znacznego spadku kosztów (o ponad 90 proc. od 2007 r.) przez wprowadzenie górnych limitów cen. W czerwcu 2017 r. zniesiono **opłaty roamingowe**, co oznacza, że podczas korzystania z telefonu za granicą płaci się tyle samo co w kraju.

Minimalny okres gwarancji na produkty konsumpcyjne takie jak urządzenia elektroniczne wynosi obecnie dwa lata. Zatem jeżeli na przykład telefon komórkowy zepsuje się po roku używania, zostanie bezpłatnie naprawiony lub wymieniony na nowy. Nie ma znaczenia, w którym kraju UE zakupiono produkt.

Prawo Unii chroni konsumenta, zawsze gdy zamawia on lub kupuje towary w miejscu innym niż sklep. Przykładowo, jeśli konsument podpisze umowę abonamentową lub inną umowę na ulicy albo kupi coś przez internet, może zmienić zdanie. Ma **prawo do anulowania umowy lub zamówienia albo zwrotu towaru** w ciągu 14 dni.

Konsumentom może zależeć na tym, by kupować produkty ekologiczne. **Unijna etykieta energetyczna** pomaga im w podejmowaniu świadomych decyzji. Wiele produktów, takich jak żarówki, pralki, chłodziarki i telewizory, jest opatrzone unijną etykietą energetyczną. Ułatwia to stwierdzenie, które produkty są najbardziej energooszczędne (oznakowanie A+++).

W UE mamy dostęp do **czystej wody pitnej i czystej wody w kąpieliskach**. Zanieczyszczenie środowiska nie zna granic, a czyste powietrze i woda są szczególnie ważne. UE wprowadziła obowiązkowe, ogólnoeuropejskie limity zanieczyszczenia powietrza i wody, a państwa UE muszą przestrzegać unijnych przepisów w tej dziedzinie.

UNIA EUROPEJSKA OSIĄGNĘŁA TO, PO CO ZOSTAŁA PIERWOTNIE
UTWORZONA: DOPROWADZIŁA DO POKOJU POMIĘDZY PAŃSTWAMI
CZŁONKOWSKIMI – POKOJU, KTÓRY TRWA JUŻ OD PONAD 60 LAT.
ALE DOKĄD UNIA ZMIERZA TERAZ? TEN ROZDZIAŁ ZAWIERA
WIĘCEJ INFORMACJI O TYM, W JAKI SPOSÓB UE RADZI SOBIE
Z WYZWANIAM I WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA.

JAKI PROGRAM REALIZUJE UE?

Obecnie UE stoi w obliczu wielu różnych wyzwań – związanych m.in. z gospodarką, środowiskiem, technologią czy kwestiami międzynarodowymi. Wielu obywateli straciło zaufanie do polityków. Niektóre z osiągnięć integracji europejskiej, takie jak swobodny przepływ osób, są obecnie kwestionowane.

W tym kontekście Ursula von der Leyen – pierwsza kobieta wybrana na stanowisko przewodniczącej Komisji Europejskiej – przedstawiła w lipcu 2019 r. swoje wytyczne polityczne. Obejmują one sześć najważniejszych celów Europy:

Europejski Zielony Ład
Gospodarka, która służy ludziom
Europa na miarę ery cyfrowej
Promowanie europejskiego stylu życia
Silniejsza Europa na świecie
Nowy impuls dla demokracji europejskiej.

Komisja Ursuli von der Leyen rozpoczęła urzędowanie 1 listopada 2019 r. Będzie korzystać z przeszłych doświadczeń, a jednocześnie opracuje swoje własne propozycje polityczne dotyczące przyszłości Europy. W niniejszym rozdziale przedstawiono główne obszary polityki, którymi UE zajmowała się w ciągu ostatnich pięciu lat. W kolejnej edycji publikacji zamieścimy więcej informacji o programie prac Komisji na lata 2019–2024.

„Pokolenie moich rodziców pragnęło Europy, która zapewni pokój na kontynencie zbyt długo targanym podziałami.

Moje pokolenie pragnęło Europy, która zapewni pokój, dobrobyt i jedność. Osiągnęliśmy to przez wspólną walutę, swobodę poruszania się i rozszerzenie.

Dla pokolenia moich dzieci Europa jest pragnieniem wyjątkowym”.

Więcej informacji:
europa.eu/!qk84BF

URSULA VON DER LEYEN
Przewodnicząca Komisji Europejskiej
Wytyczne polityczne na następną kadencję
Komisji Europejskiej (2019–2024)

Zatrudnienie, wzrost gospodarczy i inwestycje

Europa wychodzi z kryzysu gospodarczego i finansowego. Był to najgorszy kryzys od lat 30. ubiegłego wieku. W Unii zlikwidowano wiele miejsc pracy i przeprowadzono bardzo mało inwestycji. Priorytetem UE jest przywrócenie wzrostu gospodarczego w Europie i zwiększenie liczby miejsc pracy, zwłaszcza dla młodzieży, bez generowania nowego zadłużenia.

W 2015 r. Unia utworzyła **Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych**. Fundusz ten, którego budżet wynosi 21 mld euro ze środków unijnych, zachęca inwestorów publicznych i prywatnych do przeprowadzania strategicznych inwestycji, tam gdzie są one najbardziej potrzebne. Od chwili uruchomienia plan inwestycyjny pomógł sfinansować dostęp do szerokopasmowego internetu w 15 mln gospodarstw domowych, a także renowację lub budowę pół miliona mieszkań po przystępnych cenach oraz poprawę usług opieki zdrowotnej dla 30 mln Europejczyków. Dzięki niemu 7,4 mln gospodarstw domowych korzysta z energii ze źródeł odnawialnych, a 95 mln pasażerów rocznie korzysta z udoskonalonej infrastruktury kolejowej i miejskiej. Beneficjentami planu są wszystkie państwa członkowskie, zwłaszcza te, które najdotkliwiej odczuły skutki kryzysu.

Więcej informacji:
europa.eu/!nd74Gt

ZADANIE 17

PRACA DLA MŁODYCH LUDZI

Unia wspiera wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy przez przyciąganie kapitału od potencjalnych inwestorów z UE. Co jeszcze UE mogłaby zrobić, aby zwiększyć liczbę miejsc pracy dla młodzieży? Omówcie tę kwestię w małych grupach.

ZADANIE 18

TECHNOLOGIE CYFROWE W PRZYSZŁOŚCI

Czy korzystacie z internetowych, cyfrowych produktów lub usług? W małych grupach omówcie własne doświadczenia i wymieńcie się pomysłami na temat tego, jak widzicie przyszłość internetu i technologii cyfrowych.

Jednolity rynek cyfrowy

Internet i technologie cyfrowe zmieniają świat. Niezależnie od tego, czy oglądacie filmy, robicie zakupy czy uczycie się, prawdopodobnie korzystacie w tym celu z narzędzi internetowych. Unia Europejska w dalszym ciągu usuwa przeszkody, które uniemożliwiają obywatelom, rządóm i przedsiębiorstwóm pełne wykorzystanie możliwości internetu. Ułatwienia te obejmują: zakończenie blokowania geograficznego, zniesienie opłat roamingowych w telefonii komórkowej oraz rozwiązanie problemu braku dostępu do internetu lub umiejętności cyfrowych, nowe przepisy dotyczące możliwości przenoszenia, tak aby obywatele mogli uzyskać dostęp do swoich subskrypcji online na telewizję, gry i muzykę podczas podróży po UE, tak samo jak w swoim kraju.

W czerwcu 2017 r. nastąpił koniec opłat roamingowych, dzięki czemu, podróżując po UE, za korzystanie z urządzeń przenośnych płaci się tyle samo co w kraju.

Od 1 kwietnia 2018 r., niezależnie od aktualnego miejsca pobytu w UE, Europejczycy mają dostęp do treści online, do których wykupili subskrypcję w swoim kraju, a ich dane osobowe są chronione dzięki ogólnemu rozporządzeniu o ochronie danych, które weszło w życie w maju.

Jednak nie wszyscy obywatele i nie wszystkie przedsiębiorstwa mają dostęp do **szybkiego internetu i możliwości robienia zakupów przez internet**.

Celem Komisji jest zapewnienie obywatelom jak najlepszego połączenia internetowego, natomiast w ramach programu WiFi4EU wspiera się instalowanie bezpłatnych publicznych hotspotów Wi-Fi w lokalnych społecznościach w całej UE.

Więcej informacji:
europa.eu/!kD93kP

CZY WIECIE, ŻE...

Geolokalizacja leży u podstaw rewolucji cyfrowej, która dokonuje się na naszych oczach. UE zainwestowała we własny **globalny system nawigacji satelitarnej**, zwany **Galileo**. Zwiększy on dziesięciokrotnie precyzjność geolokalizacji i umożliwi stworzenie nowych innowacyjnych produktów oraz świadczenie nowych usług. Chodzi tu na przykład o samochody autonomiczne lub ulepszone sieci transportu miejskiego. Konstelacja Galileo obecnie składa się z 18 satelitów umieszczonych na orbicie i już teraz oferuje usługi organom publicznym, przedsiębiorstwóm i obywatelóm. Pełna konstelacja ma składać się z 24 satelitów i powinna zostać ukończona do 2020 r. Żaden kraj w Europie nie mógłby osiągnąć tego w pojedynkę.

ZADANIE 19

JAK OSZCZĘDZAĆ ENERGIĘ

Aby zaoszczędzić energię wystarczy odrobinę zmienić nawyki. W małych grupach omówcie, co już robicie, aby oszczędzać energię, co jeszcze moglibyście zrobić oraz z czego nie moglibyście zrezygnować.

Więcej informacji:
europa.eu/!tk73NV

Unia energetyczna i klimat

Każdy obywatel UE powinien mieć dostęp do bezpiecznej, zrównoważonej, przystępnej cenowo i konkurencyjnej energii – jest to jedno z największych wyzwań dla europejskiego systemu energetycznego. W czasach, gdy klimat na świecie ulega zmianie, a atmosfera Ziemi ociepla się, UE pozostaje największym importerem energii na świecie (importuje ponad połowę energii), większość domów w UE nie jest efektywna energetycznie, a hurtowe ceny energii elektrycznej w Europie są o 25 proc. wyższe niż w Stanach Zjednoczonych.

Aby poprawić tę sytuację, UE ustanowiła szereg ambitnych celów w zakresie klimatu i energii, które mają zostać zrealizowane do 2030 r. Do celów tych należą:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40 proc.;
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (energii wiatrowej, słonecznej i biopaliw) do 32 proc.;
- zmniejszenie zużycia energii o 32,5 proc.

Unia nie da jednak rady samodzielnie stawić czoła zmianie klimatu. UE promuje zdecydowane działania na szczeblu światowym na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych. W 2015 r. na konferencji klimatycznej ONZ w Paryżu po raz pierwszy osiągnięto globalne porozumienie w sprawie przeciwdziałania zmianie klimatu. UE w znaczącym stopniu przyczyniła się do tego sukcesu. Europa po raz kolejny odegrała wiodącą rolę na [konferencji klimatycznej](#) ONZ w Katowicach w grudniu 2018 r., kiedy to uzgodniono nowe zasady wdrażania porozumienia paryskiego.

CZY WIECIE, ŻE...

Na projekty związane z klimatem przeznaczona jest 21 proc. budżetu UE. Ponadto co najmniej 40 proc. Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych będzie przeznaczona na wsparcie projektów zawierających elementy, które przyczyniają się do działań w dziedzinie klimatu.

Rynek wewnętrzny

Jednolity rynek jest jednym z największych osiągnięć UE. Ułatwia obywatelom przemieszczanie się i umożliwia swobodny przepływ towarów, usług i kapitału. Daje nowe możliwości przedsiębiorcom i firmom, zapewniając jednocześnie konsumentom szerszy wybór i niższe ceny. Dzięki niemu obywatele UE mogą podróżować po całej Unii oraz mieszkać, pracować i studiować w dowolnym kraju.

Mimo ogólnego sukcesu jednolitego rynku wynikające z niego korzyści nie zawsze są odczuwalne w praktyce. Dzieje się tak między innymi z powodu nieznamomości przepisów lub ich nieprzestrzegania.

UE postanowiła dokończyć tworzenie wewnętrznego rynku produktów i usług, aby zapewnić przedsiębiorstwom i sektorom gospodarki sprzyjające warunki do rozwoju, aby mogły odnosić sukcesy w skali światowej. Aby to osiągnąć, Komisja Europejska:

- tworzy „unię rynków kapitałowych”, ułatwiając małym przedsiębiorstwom pozyskiwanie pieniędzy i zwiększając atrakcyjność Europy jako miejsca inwestowania;
- zachęca osoby czynne zawodowo do podejmowania pracy w innych krajach UE w celu obsadzenia wakatów i zaspokojenia zapotrzebowania na szczególne kwalifikacje;
- uwzględnia w dużym stopniu aspekty społeczne;
- zwalcza uchylanie się od opodatkowania i oszustwa podatkowe.

ZADANIE 20

SWOBODNY PRZEPIYW CZY PROTEKCJONIZM?

„Umożliwiając swobodniejszy przepływ osób, towarów, usług i kapitału, jednolity rynek pobudza wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy”. Podzielcie klasę na dwie grupy: jedną, która popiera to twierdzenie, i drugą, która się z nim nie zgadza. Po omówieniu tej kwestii w grupach każda grupa przedstawia swoje argumenty klasie.

Unia gospodarcza i walutowa

Więcej informacji:
europa.eu/!HT79wb

Unia gospodarcza i walutowa stanowi ważny krok w zacieśnianiu współpracy gospodarczej między poszczególnymi krajami UE. Znacznie ułatwia współpracę, ponieważ obszary polityki gospodarczej i podatkowej w UE są powiązane. Wszystkie kraje działają w ramach jednej wspólnej polityki pieniężnej, a w większości państw członkowskich używana jest wspólna waluta – euro.

Gdy nastąpił światowy kryzys gospodarczy, UE i jej 28 państw wprowadziły bezprecedensowe środki, aby chronić swoją gospodarkę. Okazało się jednak, że podjęte działania niekorzystnie wpłynęły na sytuację finansową niektórych obywateli UE, a zastosowane rozwiązania nie zawsze uwzględniały wpływ polityki na życie zwykłych ludzi. Dlatego teraz UE pragnie wyciągnąć wnioski z tej lekcji i ukończyć proces tworzenia unii gospodarczej i walutowej. Ma to pomóc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji i utworzyć więcej miejsc pracy. Unia dąży do zapewnienia stabilności euro, poprawienia stanu finansów publicznych i wznowienia dialogu społecznego.

ZADANIE 21

EUROPEJSKI FILAR PRAW SOCJALNYCH

UE chroni również Europejczyków za pomocą przepisów służących ograniczeniu czasu pracy, zwalczaniu dyskryminacji w miejscu pracy, poprawieniu bezpieczeństwa warunków pracy oraz zapewnieniu pracownikom odszkodowania za obrażenia odniesione przy pracy. Aby zapewnić obywatelom nowe i bardziej skuteczne prawa, europejski filar praw socjalnych przewiduje zasady i prawa w zakresie równych szans na rynku pracy, uczciwych warunków pracy i ochrony socjalnej.

Która z kwestii socjalnych wydaje się Wam najważniejsza? Niech każde z Was wybierze z poniższej listy trzy tematy, które uważa za najważniejsze dla Europy socjalnej, a następnie omówcie swój wybór w małych grupach.

- Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie
- Równouprawnienie płci
- Bezpieczne i elastyczne zatrudnienie
- Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień
- Dialog społeczny i społeczne zaangażowanie pracowników
- Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym
- Dochód minimalny
- Opieka zdrowotna
- Integracja osób niepełnosprawnych
- Mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych

Więcej informacji:
europa.eu/!xc89MX

Wolny handel

Codziennie UE importuje i eksportuje towary i usługi warte setki milionów euro. 27 państw UE stanowi największy blok gospodarczy na świecie, jest największym eksporterem i importerem, liderem w dziedzinie inwestycji zagranicznych i jednym z największych obszarów realizacji inwestycji zagranicznych. UE jest również największym na świecie dawcą pomocy na rzecz rozwoju. Mówiąc jednym głosem, UE liczy się w międzynarodowych negocjacjach handlowych znacznie bardziej niż którekolwiek z państw członkowskich występujące wyłącznie we własnym imieniu. Otwarte rynki zapewniają Europie i jej partnerom wyższy wzrost gospodarczy oraz lepszej jakości miejsca pracy. Zapewniają też konsumentom z UE większą ofertę produktów i usług oraz zwiększają ich siłę nabywczą. Firmom pomagają z kolei konkurować za granicą.

UE wyraźnie jednak dała do zrozumienia swoim partnerom, że nie będzie prowadziła wolnego handlu za wszelką cenę. Każda umowa handlowa negocjowana przez UE w imieniu państw UE musi respektować wartości UE, być przejrzysta, rozsądna i sprawiedliwa oraz nie może być szkodliwa dla obywateli ani dla środowiska. Umowa gospodarczo-handlowa podpisana między **UE a Kanadą** w październiku 2016 r., powszechnie znana jako CETA, jest dobrym przykładem tego postępowego podejścia, podobnie jak umowy o wolnym handlu między UE a **Japonią**, podpisane w lipcu 2018 r.

Więcej informacji:
europa.eu/db69pG

CZY WIECIE, ŻE...

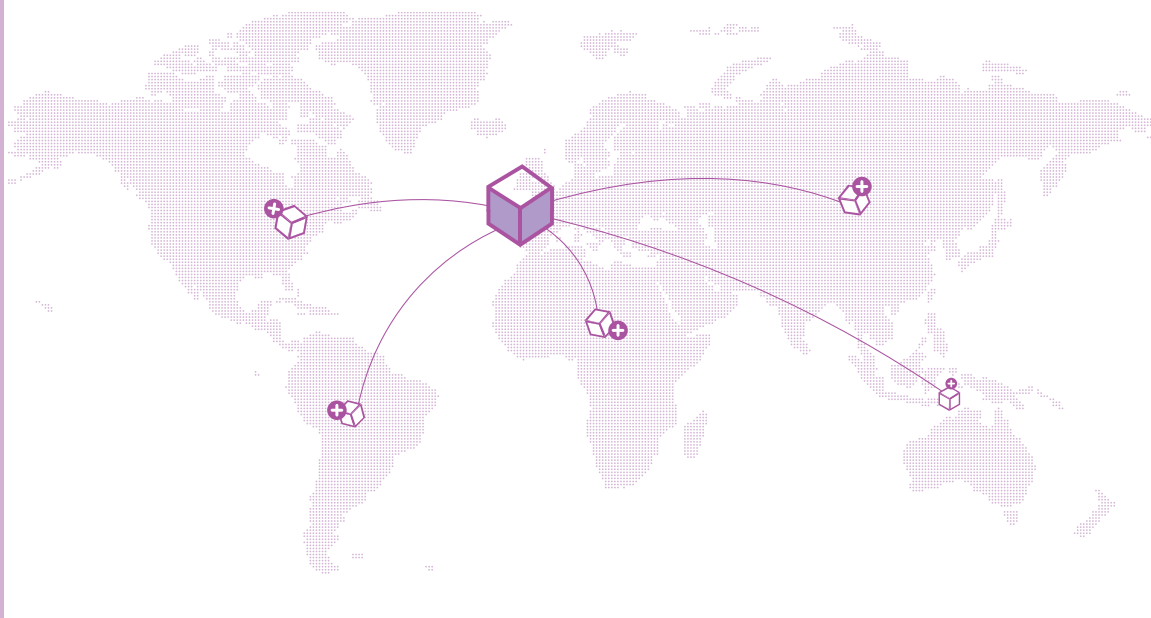
W 2018 r. ponad 36 mln miejsc pracy w UE było utrzymywanych dzięki eksportowi do państw trzecich.

ZADANIE 22

WOLNY HANDEL I GLOBALIZACJA

Obecnie nie wytwarza się już produktów w jednym miejscu od początku do końca. Kolejne etapy produkcji mogą się odbywać w wielu różnych miejscach na całym świecie. **W małych grupach** wybierzcie produkt lub usługę (może to być na przykład element odzieży, telefon komórkowy lub komputer) i wspólnie omówcie, z czego są zrobione, skąd pochodzą ich części składowe i jaki wpływ może mieć rozszerzenie lub ograniczenie wolnego handlu na koszt tego przedmiotu, na to, z czego jest zrobiony, itp. **Przedstawcie swoje wnioski** reszcie klasy.

CZY WIECIE, ŻE...

Stosunki gospodarcze między **UE a Stanami Zjednoczonymi** stanowią największy obszar współpracy gospodarczej na świecie. Łącznie odpowiadają one w 2018 r. za 46 proc. globalnej produkcji gospodarczej. Wartość dziennego handlu towarami i usługami między nimi wynosi około 2 mld euro. Europejskie przedsiębiorstwa eksportujące produkty do Stanów Zjednoczonych mają siedziby nie tylko w dużych miastach, lecz także w miasteczkach i wsiach w całej Europie. Wystarczy kliknąć na mapę, aby zobaczyć, ile przedsiębiorstw z Waszego kraju/regionu aktualnie eksportuje produkty do Stanów Zjednoczonych:
europa.eu/!Nh93vR

Więcej informacji:
europa.eu/!db69pG

Sprawiedliwość i prawa podstawowe

Więcej informacji:
europa.eu/!gT94XF

Unia to coś więcej niż tylko wspólny rynek towarów i usług. Jest to także unia opierająca się na takich wartościach, jak godność osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, rządy prawa oraz poszanowanie praw człowieka. Z tego względu Komisja Europejska podjęła działania w celu poprawienia **ochrony praw podstawowych** w obszarze ochrony danych, udostępniania danych osobowych i praw konsumentów, a także zintensyfikowała wysiłki na rzecz promowania równouprawnienia płci, zwalczania dyskryminacji i zwalczania handlu ludźmi.

Ataki terrorystyczne na terenie Europy postawiły jednak państwa UE przed nowymi, niespotykanymi dotychczas wyzwaniem. Dlatego Unia dąży do utworzenia **skutecznej unii bezpieczeństwa**. Na szczęblu UE zastosowano szereg środków, aby uwzględnić wszystkie aspekty zagrożenia terroryzmem. Obejmuje to przeciwdziałanie radykalizacji postaw, w tym również w internecie, uznanie za przestępstwo podróżowania w celu prowadzenia działalności terrorystycznej lub jej wspierania, skuteczniejsze wykrywanie działalności terrorystycznej przez zwiększenie wymiany informacji, przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu, odcięcie dostępu do broni palnej i materiałów wybuchowych oraz wspieranie krajów partnerskich, zwłaszcza z regionu basenu Morza Śródziemnego.

ZADANIE 23

WARTOŚCI EUROPEJSKIE

W małych grupach omówcie następujące punkty.

- ▶ Czy wszyscy tak samo rozumiecie wartości wymienione w art. 2 Traktatu UE (poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, rządy prawa oraz prawa człowieka)? Na przykład co „poszanowanie godności osoby ludzkiej” oznacza w praktyce?
- ▶ Które wartości są najważniejsze dla każdego z Was?
- ▶ Które inicjatywy polityczne na szczęblu unijnym lub krajowym byście poparli, aby chronić tę spośród unijnych wartości, która jest dla Was najważniejsza?

Migracja

W latach 2015–2016 Unia doświadczyła niespotykanego dotąd napływu uchodźców i imigrantów. Do Unii Europejskiej przybyło ponad 1 mln osób, z czego większość ratowała się ucieczką przed wojną i terrorem w Syrii i innych krajach. Pozostali imigranci przedostawali się do UE, aby połączyć się z rodziną lub w poszukiwaniu lepszego życia.

Jednak żaden kraj UE nie jest w stanie ani nie powinien samodzielnie mierzyć się z ogromną presją migracyjną. Z tego względu UE coraz intensywniej działa na rzecz ratowania życia, zwalczania handlu ludźmi oraz na rzecz współpracy z krajami, z których pochodzą imigranci, i z krajami tranzytowymi. Unia chce przede wszystkim zwalczać zjawiska, które zmuszają ludzi do ucieczki i emigracji: ubóstwo, wojny, prześladowania, łamanie praw człowieka i klęski żywiołowe.

UE wiele już zrobiła, aby **zarządzić kryzysowi uchodźczemu**, i nadal wiele robi w tym celu. Poza zapewnieniem większej ilości środków finansowych pomaga w relokacji osób ubiegających się o azyl, które już znajdują się w Europie, oraz w przesiedlaniu osób z sąsiadujących krajów. Ponadto, aby zapewnić przybyšom bezpieczne sposoby legalnego wjazdu na swoje terytorium, UE dąży do poprawy bezpieczeństwa na swoich granicach oraz zwalcza przemyt ludzi.

Więcej informacji:
europa.eu/!Yt96dH

CZY WIECIE, ŻE...

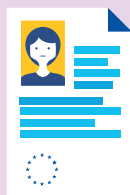
W 2017 r. UE przyjęła nowe przepisy dotyczące granic zewnętrznych strefy Schengen w celu wzmocnienia kontroli wszystkich osób, w tym obywateli Unii, w odpowiednich bazach danych, aby upewnić się, że osoby te nie stanowią zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego. Utworzono **Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną**, aby zapewnić skuteczne zarządzanie granicami zewnętrznymi, w którym uczestniczą różne kraje.

CZY WIECIE, ŻE...

Prawo do ubiegania się o azyl jest w UE prawem podstawowym i przysługuje **uchodźcom**. Na krajach UE spoczywa międzynarodowy obowiązek udzielania azylu na podstawie Konwencji Narodów Zjednoczonych dotyczącej statusu uchodźców.

Uchodźca to osoba, która ucieka ze swojego kraju pochodzenia i która nie może do niego powrócić z powodu uzasadnionej obawy przed prześladowaniem.

Osoba ubiegająca się o azyl to osoba, która twierdzi, że jest uchodźcą,

i która złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, lecz wniosek ten nie został jeszcze ostatecznie rozpatrzony.

Imigrant to termin szerszy niż uchodźca. Oznacza on osobę, która opuszcza swój kraj pochodzenia, aby osiedlić się w innym państwie, zazwyczaj w poszukiwaniu lepszego życia.

ZADANIE 24

UE POMAGA UCHODŹCOM I IMIGRANTOM

Wzrost liczby uchodźców i imigrantów przybywających do UE sprawia, że Europa znalazła się pod dużą presją. Unia zareagowała na tę sytuację, wprowadzając różne środki.

Najpierw wyrażcie swoją opinię na temat środków wymienionych poniżej. **Następnie** w małych grupach wybierzcie trzy zagadnienia, w odniesieniu do których Wasze poglądy najbardziej się różnią, i omówcie przyczyny tej różnicy zdań.

	Zdecydowanie popieram	Częściowo popieram	W pewnym stopniu jestem przeciwko	Jestem zdecydowanie przeciwko
1. UE zorganizowała na Morzu Śródziemnym operacje ratunkowe z udziałem statków poszukiwawczo-ratowniczych co pozwoliło uratować życie tysięcy ludzi.	☐	☐	☐	☐
2. UE utworzyła ośrodki recepcyjne w Grecji i we Włoszech oraz wysłała ekspertów, aby pomagali identyfikować i rejestrować przybyszów.	☐	☐	☐	☐
3. Państwa UE powinny rozdzielić między siebie rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu. Osoby wymagające ochrony międzynarodowej powinny być przekazywane z Grecji lub Włoch do innego kraju UE.	☐	☐	☐	☐
4. Niemal 90 proc. uchodźców i imigrantów zapłaciło zorganizowanym grupom przestępczym za umożliwienie im przekroczenia granic UE. Dlatego UE intensywnie zwalcza siatki przestępcze i przemytników ludzi.	☐	☐	☐	☐
5. UE pomaga swoim państwom członkowskim w odsyłaniu imigrantów o nieuregulowanym statusie do ich kraju pochodzenia, jeżeli nie mają oni prawa do pozostania na terytorium UE.	☐	☐	☐	☐
6. UE pomaga ulepszać warunki życia imigrantów o nieuregulowanym statusie w krajach ich pochodzenia, aby nie uciekali z tych krajów.	☐	☐	☐	☐
7. UE chce zapewnić osobom ubiegającym się o azyl bezpieczne i legalne sposoby wjazdu do UE, tak aby nie musiały one ryzykować życiem, korzystając z usług przemytników i handlarzy ludźmi.	☐	☐	☐	☐
8. UE zwiększyła skuteczność kontroli na swoich granicach zewnętrznych.	☐	☐	☐	☐
9. Wiele osób przybywających do UE potrzebuje podstawowej pomocy w postaci czystej wody, żywności i schronienia. UE finansuje projekty mające na celu zaspokojenie najpilniejszych potrzeb humanitarnych.	☐	☐	☐	☐
10. UE zapewnia również pomoc humanitarną uchodźcom i imigrantom w krajach nienależących do UE, takich jak Irak, Jordania, Liban i Turcja.	☐	☐	☐	☐

UE na świecie

UE odgrywa kluczową rolę w wielu kwestiach polityki zagranicznej – od negocjacji z Iranem mających na celu ograniczenie produkcji materiałów jądrowych przez to państwo aż po próby rozwiązania problemu globalnego ocieplenia. Unijna wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, służąca **rozwiązywaniu konfliktów i wspieraniu porozumienia między narodami**, opiera się na dyplomacji, podczas gdy handel, pomoc, bezpieczeństwo i obrona odgrywają rolę uzupełniającą.

Kryzys polityczny na Ukrainie i konflikty na Bliskim Wschodzie wyraźnie pokazały, jak ważne jest, aby Unia mówiła jednym głosem na arenie międzynarodowej. Dlatego też UE umacnia swoją politykę, zagraniczną. Dzięki współpracy kraje członkowskie mają silniejszą pozycję, niż w sytuacji gdy każdy z krajów miałby prowadzić samodzielną politykę.

Dla UE **silna pozycja na arenie światowej** oznacza, że jest ona w stanie skutecznie reagować na wyzwania globalne, promować wartości UE i przyczyniać się do osiągnięcia pokoju i dobrobytu na świecie.

CZY WIECIE, ŻE...

W UE mieszka około 6 proc. ludności świata. Odsetek ten maleje i w 2060 r. mieszkańcy UE będą stanowili tylko około 4 proc. ludności świata. Mimo że Europa jest stosunkowo niewielkim kontynentem, ma duże znaczenie gospodarcze. Państwa UE stanowią łącznie 20 proc. światowej gospodarki, co oznacza, że Unia jest jednym z największych bloków gospodarczych na świecie, zbliżonym pod względem rozmiarów do gospodarki USA.

KRAJE UE
STANOWIĄ
20%
ŚWIATOWEJ
GOSPODARKI...

ALE MIESZKA
W NICH TYLKO
6%
LUDNOŚCI
ŚWIATA

ZADANIE 25

UE NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Oto kilka przykładów tego, co UE robi na świecie. Wybierzcie trzy z nich, które są dla Was najważniejsze, i uzasadnijcie swój wybór. Porównajcie swoje odpowiedzi.

- UE prowadzi i wspiera rozmowy pokojowe na całym świecie w celu rozwiązywania konfliktów.
- UE podejmuje na całym świecie działania na rzecz demokracji i rządów prawa. Prawa człowieka są szczególnie ważnym aspektem w relacjach z innymi państwami.
- Na arenie międzynarodowej UE działa na rzecz zwalczania terroryzmu, przestępczości zorganizowanej i nielegalnej imigracji.
- UE jest liderem w światowej walce ze zmianą klimatu.
- UE i jej państwa członkowskie razem są największym na świecie dawcą pomocy na rzecz rozwoju. Ten wkład oznacza realną pomoc dla milionów ludzi na całym świecie.
- UE wspiera rozwój również poprzez handel, otwierając w tym celu swoje rynki na produkty z krajów rozwijających się, a także zachęcając te kraje do zwiększania wzajemnej wymiany handlowej.
- UE i jej państwa członkowskie razem są największym na świecie dawcą pomocy humanitarnej. Ratuje ludzkie życie, udzielając pomocy ofiarom katastrof, uchodźcom i innym potrzebującym.

CZY WIECIE, ŻE...

W 2018 r. UE umocniła swoją pozycję największego darczyńcy pomocy humanitarnej – przeznaczyła na ten cel ponad 1 mld euro. Pomoc humanitarna UE na całym świecie służyła ratowaniu życia w przypadku klęsk żywiołowych i konfliktów zbrojnych.

Więcej informacji:
europa.eu/!UU78Ur

Demokratyczne zmiany

Niektórzy uważają, że Unia jest nadmiernie zbiurokratyzowana i oddalona od swoich obywateli. Jednocześnie obywatele oczekują, że stawi ona czoła poważnym wyzwaniom gospodarczym i społecznym.

UE mocno angażuje się na rzecz prawdziwej demokracji i reform. Priorytetem Komisji Europejskiej jest nie tylko proponowanie nowych przepisów, jeśli są one niezbędne oraz jeśli istnieje oczywista wartość dodana w skali unijnej, lecz także zapewnienie całkowitej przejrzystości swoich działań. Na przykład wszystkie najważniejsze dokumenty dotyczące negocjacji handlowych między UE a Kanadą oraz między UE a Stanami Zjednoczonymi są publicznie dostępne.

**Wyraź
swoją
opinię!**

CZY WIECIE, ŻE...

Członkowie społeczeństwa mogą zgłaszać swoje uwagi w dowolnym momencie podczas prac nad aktami prawnymi. Komisja z uwagą słucha opinii obywateli. Można je przestać między innymi za pośrednictwem specjalnej strony internetowej „**Wyraź swoją opinię**”: europa.eu/!cm96cw

ZADANIE 26

DIALOG Z OBYWATELAMI

Dialogi obywatelskie, czyli dyskusje między komisarzami a społeczeństwem, odbywają się regularnie w całej UE (europa.eu/!Rt66pk). Jeśli nie możecie wziąć udziału w jednym z takich spotkań, możecie sami **zorganizować je w swojej szkole**. Grupa trzech lub czterech uczniów, którzy będą odgrywać rolę komisarzy, wybiera jeden z 10 celów przedstawionych w tym rozdziale. Jako zadanie domowe uczniowie ci szczegółowo analizują wybrany obszar polityki, aby móc odpowiedzieć na pytania kolegów odgrywających rolę obywateli UE, i przygotowują 5-minutową wypowiedź na temat danego obszaru polityki. Na kolejnej lekcji po krótkim wystąpieniu „komisarza” następuje 15-minutowa sesja pytań i odpowiedzi. Uczniowie pytają, „komisarz” odpowiada, a nauczyciel jest moderatorem sesji.

ROZDZIAŁ 1

ZADANIE 1

KTÓRE PAŃSTWA NALEŻĄ DO UE?

ZADANIE 3

CO WARTOŚCI I ZASADY UE OZNACZAJĄ W PRAKTYCE

Państwo...	A Może zostać członkiem Unii Europejskiej	B Nie może zostać członkiem Unii Europejskiej
1. ...które nie zapewnia wolności prasy		☒
2. ...które stosuje karę śmierci		☒
3. ...które pozwala obywatelom organizować protesty antyrządowe	☒	
4. ...w którym odbywają się regularnie wybory do parlamentu	☒	
5. ...w którym rządy dożywotnio sprawuje prezydent, a jego następcą jest jedno z jego dzieci		☒
6. ...w którym wojsko kształtuje życie polityczne i w razie potrzeby wojsko ingeruje militarnie w politykę wewnętrzną		☒
7. ...w którym obywatele pozostają niewinni do momentu stwierdzenia ich winy przez sąd	☒	
8. ...w którym istnieje tylko jedna partia polityczna, która zawsze tworzy rząd		☒
9. ...które zapewnia ochronę mniejszości, nawet jeżeli większość jest przeciwko nim	☒	

ROZDZIAŁ 2

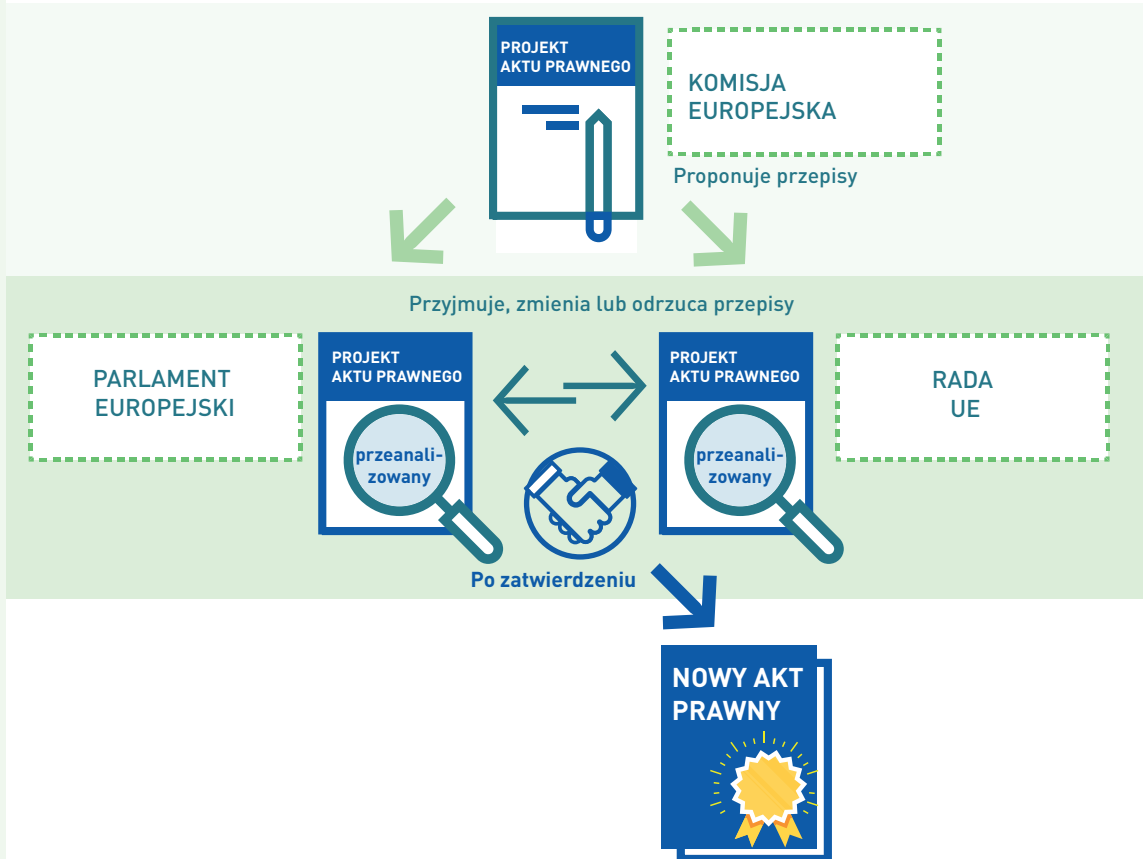
ZADANIE 7

JAKIE SĄ KOMPETENCJE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW UE?

Kto...?	Parlament Europejski	Rada Europejska	Rada Unii Europejskiej	Komisja Europejska	Trybunał Sprawiedliwości
1. Przedstawia wnioski dotyczące aktów prawnych UE				☒	
2. Zatwierdza akty prawne UE	☒		☒		
3. Składa się z (tylko) jednego przedstawiciela/ członka z każdego państwa UE		☒	☒	☒	☒
4. Jest wybierany przez obywateli UE	☒				
5. Wykonuje budżet				☒	
6. Reprezentuje interesy obywateli	☒				
7. Reprezentuje interesy państw UE / ich rządów		☒	☒		
8. Decyduje o wykładni aktów prawnych UE					☒
9. Określa ogólny kierunek polityki UE		☒			

ZADANIE 8

STANOWIENIE PRAWA W UE

ZADANIE 9

KTO JEST KIM?

1

Ursula von der Leyen
Przewodniczący Komisji Europejskiej

2

Charles Michel
Przewodniczący Rady Europejskiej od 1 grudnia 2019 r. do 31 maja 2022 r.

3

Josep Borrell
Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Wiceprzewodniczący Komisji

4

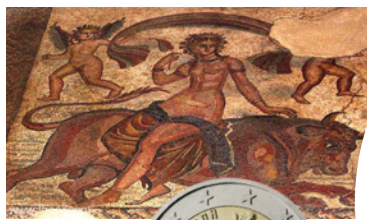
David Maria Sassoli
Przewodniczący Parlamentu Europejskiego

ROZDZIAŁ 3

ZADANIE 13

CO „SWOBODNY PRZEPEŁYW” OZNACZA W PRAKTYCE?

	Swobodny przepływ osób	Swobodny przepływ towarów	Swobodny przepływ usług	Swobodny przepływ kapitału
1. Mogę kupić używany samochód za granicą i zabrać go do kraju bez konieczności płacenia cła.		☒		
2. Na obszarze UE mogę pojechać, dokąd chcę.	☒			
3. Mogę studiować w innym kraju UE.	☒			
4. Moi rodzice mogą zatrudnić glazurnika z innego państwa UE do remontu łazienki.			☒	
5. Moi rodzice mogą przestać mi pieniądze do kraju, w którym studiuje.				☒
6. Mogę pracować w innym kraju UE.	☒			
7. Mogę kupić przez internet towary z innego kraju UE bez konieczności płacenia cła.		☒		

CZY WIECIE, ŻE...

[s. 34]

Ta moneta o nominale dwóch euro pochodzi z Grecji. Widnieje na niej scena z mozaiki spartańskiej (III w. n.e.) przedstawiająca porwanie Europy przez Zeusa pod postacią byka. Europa to postać z mitologii greckiej, od której imienia pochodzi nazwa naszego kontynentu.

ZADANIE 14

EUROPEJSKIE ZNAKI JAKOŚCI

W aktach prawnych UE wprowadzono surowe przepisy dotyczące oznakowania niektórych produktów, takich jak żywność, napoje i produkty kosmetyczne, aby chronić zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów oraz pomagać im w dokonywaniu świadomych wyborów. Bez odpowiedniego oznakowania produkt nie zostanie dopuszczony do obrotu.

1

Oznakowanie CE jest znakiem bezpieczeństwa produktów. Stosując to oznakowanie, producent deklaruje, że produkty sprzedawane konsumentom w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego są zgodne z europejskimi przepisami dotyczącymi zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Europejski Obszar Gospodarczy obejmuje UE oraz Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

2

Oznakowanie ekologiczne UE przyznawane jest produktom i usługom o zmniejszonym wpływie na środowisko. Jest to dobrowolny system, który został wprowadzony w 1980 r. przepisami UE.

3

Unijna etykieta energetyczna pokazuje w skali od A do G, ile energii zużywa dane urządzenie. Klasa A (zielona) jest najbardziej energooszczędna, a klasa G (czerwona) – najmniej. Gdy większość urządzeń danego typu osiągnie klasę A, do skali można dodać kolejne trzy klasy: A+, A++ i A+++.

4

Unijne logo produkcji ekologicznej wskazuje na to, że dany produkt jest zgodny z przepisami UE dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. W przypadku produktów przetworzonych oznacza to, że co najmniej 95 proc. składników rolnych pochodzi z rolnictwa ekologicznego.

5

Trzy unijne znaki jakości wskazują na cechy produktów spożywczych wynikające z obszaru geograficznego, na którym są produkowane, z ich tradycyjnego składu lub metody produkcji.

ZADANIE 15

KTÓRE KRAJE NALEŻĄ DO STREFY EURO?

☒ Austria	☐ Dania	☒ Holandia	☒ Niemcy	☐ Szwecja
☒ Belgia	☒ Estonia	☒ Irlandia	☐ Polska	☐ Węgry
☐ Bułgaria	☒ Finlandia	☒ Litwa	☒ Portugalia	☒ Włochy
☐ Chorwacja	☒ Francja	☒ Luksemburg	☐ Rumunia	
☒ Cypr	☒ Grecja	☒ Łotwa	☒ Słowacja	
☐ Czechy	☒ Hiszpania	☒ Malta	☒ Słowenia	

WIĘCEJ INFORMACJI NA TEMAT EUROPY

QUIZ INTERNETOWY UE & JA

Po przeczytaniu tej broszury wiecie już bardzo dużo na temat Unii Europejskiej. Teraz możecie sprawdzić swoją wiedzę w internetowym quizie UE & JA i rzucić wyzwanie znajomym. Quiz jest dostępny na stronie: europa.eu/!tm44Kk
Zobaczcie, kto zdobędzie najlepszy wynik!

Europa

Informacje o UE we wszystkich 24 językach urzędowych:

▶ www.europa.eu

Kącik edukacyjny

Materiały dydaktyczne, gry i o wiele więcej na temat Unii Europejskiej i jej działalności, dla nauczycieli, dzieci i młodzieży:

▶ europa.eu/learning-corner/home_pl

Europejski Portal Młodzieżowy

Informacje na temat edukacji, pracy, podróży i wielu innych zagadnień ważnych dla młodzieży:

▶ europa.eu/youth/UE_pl

UE w Twoim kraju

Unijne punkty informacyjne w całej Europie. Pytania można zadać telefonicznie (bezpłatny numer 00 800 6 7 8 9 10 11), pocztą elektroniczną lub osobiście w najbliższym punkcie informacyjnym:

▶ europa.eu/european-union/contact_pl

Historia Unii Europejskiej

Informacje i filmy o historii UE i jej pionierach:

▶ europa.eu/learning-corner/eu-timeline/overview_pl

▶ europa.eu/european-union/about-eu/history_pl

Twoja Europa

Pomoc i porady dla obywateli UE i ich rodzin:

▶ europa.eu/youreurope/citizens/index_pl.htm

Dialogi z obywatelami

Regularnie odbywają się w całej UE:

▶ ec.europa.eu/info/events/citizens-dialogues_pl

Publikacje UE

Księgarnia internetowa oferująca liczne publikacje, pliki PDF i e-booki w 24 językach urzędowych UE:

▶ op.europa.eu/pl/web/general-publications/publications

Czy ta publikacja zawiera użyteczne informacje? Napisz do nas:

comm-publi-feedback@ec.europa.eu

